

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2026

Chișinău

Privind aprobarea Conceptului sistemului informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase

În temeiul art. 90 alin. (2) din Codul subsolului nr. 246/2024 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 498-500, art. 678), cu modificările ulterioare, și art. 22 lit. c) și lit. d) din Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 6-12, art. 44), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se instituie Sistemul informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase.
2. Se aprobă Conceptul sistemului informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase (se anexează).
3. Ministerul Mediului va asigura condițiile juridice, financiare și organizatorice pentru crearea, administrarea, mentenanța și dezvoltarea Sistemului informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase.
4. Executarea prezentei hotărâri se va efectua din contul și în limitele mijloacelor prevăzute anual în bugetul de stat, precum și din alte surse legale.
5. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Mediului.
6. Ministerul Mediului, în termen de 18 luni de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, va prezenta Guvernului spre aprobare actul normativ privind aprobarea Regulamentului resursei informaționale formate de Sistemul informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase.

7. Prezenta hotărâre intră în vigoare la expirarea termenului de o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Prim-ministru

VASILE TOFAN

Contrasemnează:

Ministrul mediului

Gheorghe Hajder

Ministrul dezvoltării
economice și digitalizării

Claudiu-Iulius-Gavril Năsui

CONCEPTUL
sistemului informațional de trasabilitate
a substanțelor minerale utile extrase

Capitolul I
INTRODUCERE

1. Implementarea sistemului informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase (denumit în continuare *SI TSMUE*) în Republica Moldova reprezintă un pas esențial în modernizarea proceselor de evidență, de monitorizare și de control a activităților legate de explorarea, extragerea, transportul, prelucrarea și comercializarea resurselor minerale utile. Acest sistem va permite urmărirea trasabilității complete a substanțelor minerale utile extrase, de la sursa de extracție până la destinația finală, asigurând transparența și responsabilitatea întregului proces, precum și gestionarea durabilă a resurselor naturale.

2. Necesitatea implementării *SI TSMUE* este determinată de importanța strategică a resurselor minerale utile pentru economia națională, precum și de cerințele tot mai stricte privind protecția mediului și prevenirea activităților ilicite în domeniul exploatarei subsolului. Sistemul menționat va permite prevenirea extracției neautorizate de substanțe minerale utile, creșterea gradului de colectare a veniturilor la bugetul de stat și asigurarea trasabilității resurselor minerale utile extrase, contribuind la utilizarea lor rațională și responsabilă.

3. Implementarea *SI TSMUE* va contribui la punerea în aplicare a prevederilor Codului subsolului nr. 246/2024 și la preluarea bunelor practici europene privind evidența și trasabilitatea resurselor naturale, urmărind realizarea următoarelor obiective majore:

3.1. simplificarea procedurilor administrative prin digitalizarea proceselor de evidență a lucrărilor de cercetare și de exploatare a subsolului, de autorizare și de raportare, oferind operatorilor un cadru clar și eficient de lucru;

3.2. îmbunătățirea transparenței și a accesului la informație în urma creării unei baze de date publice și integrate, incluzând date spațiale și servicii de rețea conform cerințelor infrastructurii naționale de date spațiale, care va cuprinde toate informațiile privind substanțele minerale utile extrase, locul extracției acestora, cantitatea și statutul, precum și traseul lor complet în lanțul de valorificare și de comercializare;

3.3. consolidarea controlului și a monitorizării prin urmărirea în timp real a trasabilității substanțelor minerale utile extrase, de la extracție până la

utilizatorul final, prin intermediul unui registru electronic care va include informații detaliate privind proveniența, cantitățile, transportul, prelucrarea și comercializarea substanțelor menționate;

3.4. asigurarea conformității cu legislația ca rezultat al corelării proceselor informatizate cu prevederile Codului subsolului nr. 246/2024 privind evidența și înregistrarea de stat a lucrărilor geologice, precum și integrarea SI TSMUE în arhitectura e-guvernării;

3.5. creșterea eficienței economice și protecția mediului prin optimizarea procesului de valorificare a resurselor, reducerea pierderilor, prevenirea exploatării ilegale și asigurarea trasabilității substanțelor minerale utile extrase, contribuind la o dezvoltare economică sustenabilă;

3.6. îmbunătățirea cooperării interinstituționale ca rezultat al asigurării schimbului de date dintre Ministerul Mediului, autoritățile fiscale, vamale, autoritatea coordonatoare în domeniul infrastructurii de date spațiale, precum și alte autorități publice implicate, inclusiv prin utilizarea platformei de interoperabilitate (MConnect) și a serviciilor de rețea aferente datelor spațiale, în conformitate cu legislația privind infrastructura națională de date spațiale.

4. SI TSMUE va constitui un instrument esențial pentru modernizarea guvernantei în domeniul resurselor naturale, asigurând trasabilitatea completă a substanțelor minerale utile extrase, integritatea informațională și transparența în gestionarea subsolului Republicii Moldova.

Capitolul II

DISPOZIȚII GENERALE

5. SI TSMUE constituie o totalitate de resurse și de tehnologii informaționale interdependente, de metode și de personal, destinate pentru păstrarea, prelucrarea și furnizarea informațiilor privind trasabilitatea substanțelor minerale utile, precum și pentru crearea unui cadru funcțional de colaborare dintre operatorii economici, Agenția de Mediu, Fondul de stat de informații privind subsolul și alte instituții implicate, în scopul promovării schimbului de informații, monitorizării și controlului fluxurilor de resurse minerale.

6. Scopul creării SI TSMUE constă în constituirea unei resurse informaționale menite să asigure monitorizarea fluxului complex al substanțelor minerale utile extrase de la extragere și transport până la prelucrare, valorificare și comercializare.

7. În sensul prezentului Concept, se utilizează noțiunile definite în Codul subsolului nr. 246/2024, în Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, precum și următoarele noțiuni:

7.1. *operator economic* – persoană juridică sau fizică care desfășoară activități de cercetare, extragere, prelucrare, transport sau valorificare a substanțelor minerale utile;

7.2. *informații de trasabilitate* – date și documente privind etapele de cercetare, extragere, transport, prelucrare și valorificare a substanțelor minerale utile, prezentate în rapoarte electronice, în hărți tematice și în fișe de evidență;

7.3. *fond de stat de informații privind subsolul* – fond care gestionează evidența de stat a datelor privind substanțele minerale utile.

8. Obiectivele generale ale SI TSMUE sunt:

8.1. crearea unui punct unic și centralizat de acces la informații privind trasabilitatea substanțelor minerale utile;

8.2. promovarea interacțiunii și a colaborării dintre operatorii economici și autoritățile de reglementare;

8.3. sprijinirea procesului de monitorizare și de control privind fluxurile de resurse minerale;

8.4. îmbunătățirea accesului la date relevante pentru cercetarea geologică și pentru valorificarea substanțelor minerale utile;

8.5. asigurarea transparenței și a securității informațiilor de trasabilitate.

9. Obiectivele specifice ale SI TSMUE sunt:

9.1. dezvoltarea arhitecturii și a infrastructurii digitale pentru acces facil, sigur și eficient la informațiile privind trasabilitatea substanțelor minerale utile extrase;

9.2. digitalizarea și integrarea rapoartelor electronice, a fișelor de evidență și a hărților tematice;

9.3. crearea cadrului de colaborare dintre Agenția de Mediu, operatorii economici și alte instituții relevante;

9.4. asigurarea interoperabilității cu alte sisteme informaționale relevante la nivel național și internațional;

9.5. instituirea unui mecanism participativ de guvernare digitală pentru actualizarea și validarea informațiilor;

9.6. monitorizarea și raportarea etapelor de trasabilitate, inclusiv cu privire la extragerea, transportul, prelucrarea și valorificarea substanțelor minerale utile;

9.7. elaborarea hărților digitale, a cartogramelor de trasabilitate și a tabelelor analitice privind volumele, traseele și transformările substanțelor minerale utile.

10. SI TSMUE este utilizat pentru:

10.1. colectarea, stocarea și gestionarea informațiilor de trasabilitate;

10.2. asigurarea accesului eficient la datele validate de către Agenția de Mediu;

10.3. integrarea și digitalizarea fluxurilor de informații dintre operatorii economici și autorități;

10.4. monitorizarea, analiza și raportarea datelor relevante pentru fundamentarea politicilor publice;

10.5. facilitarea colaborării interdisciplinare și a schimbului de bune practici în domeniul mineritului;

10.6. asigurarea securității și a integrității informațiilor privind substanțele minerale utile.

11. SI TSMUE este parte componentă a sistemelor informaționale de stat ale Republicii Moldova și asigură evidența de stat și trasabilitatea substanțelor minerale utile, gestionate de Agenția de Mediu prin intermediul Fondului de stat de informații privind subsolul, precum și schimbul de date cu alte sisteme informaționale de stat prin intermediul platformei MConnect și utilizarea serviciilor de rețea aferente datelor spațiale, în conformitate cu prevederile art. 5 și art. 16 din Legea nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale.

12. Principiile care stau la baza proiectării și implementării SI TSMUE sunt următoarele:

12.1. *principiul legalității*, care presupune crearea și exploatarea SI TSMUE în conformitate cu legislația națională privind substanțele minerale utile, cu normele și cu standardele internaționale recunoscute în domeniu;

12.2. *principiul accesibilității și al transparenței*, care presupune asigurarea accesului deschis și facil al cetățenilor, al autorităților și al altor actori interesați la informațiile și la rapoartele cu caracter public privind substanțele minerale utile și operațiunile de exploatare, indiferent de nivelul de expertiză sau de localizarea acestora;

12.3. *principiul interoperabilității sistemelor informaționale*, care presupune capacitatea tehnică a sistemelor și capacitatea organizațională a participanților de a reutiliza și de a schimba date în mod eficient, inclusiv cu alte sisteme informaționale de stat;

12.4. *principiul securității informaționale*, care presupune asigurarea nivelului dorit de integritate, de confidențialitate, de accesibilitate și de eficiență a protecției datelor împotriva pierderii, denaturării, distrugerii sau utilizării neautorizate;

12.5. *principiul auditului sistemului*, care presupune că SI TSMUE înregistrează toate modificările și operațiunile asupra datelor în scopul de a permite reconstituirea istoriei informației privind trasabilitatea substanțelor minerale utile;

12.6. *principiul autenticității și al veridicității*, care presupune că toate datele introduse și gestionate în SI TSMUE se prezumă a fi autentice, corecte, integrale și veridice;

12.7. *principiul confidențialității informației*, care presupune restricționarea accesului persoanelor neautorizate la informația cu accesibilitate limitată (date personale, secrete comerciale sau informații sensibile despre

resurse), precum și răspunderea personală pentru utilizarea și difuzarea neautorizată;

12.8. *principiul integrității*, care implică păstrarea completă a conținutului datelor și interpretarea lor univocă în condițiile unor acțiuni accidentale sau intenționate;

12.9. *principiul orientării spre utilizator* (usability), care presupune că structura, conținutul, mijloacele de acces și navigarea sunt adaptate nevoilor operatorilor, ale autorităților și ale altor utilizatori de informație.

Capitolul III

CADRUL JURIDICO-NORMATIV AL FUNCȚIONĂRII SI TSMUE

13. Activitatea SI TSMUE este reglementată de următoarele acte normative în domeniul subsolului:

13.1. Codul subsolului nr. 246/2024;

13.2. Strategia de mediu pentru anii 2024-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 409/2024;

13.3. Hotărârea Guvernului nr. 305/2026 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Mediului.

14. Activitatea SI TSMUE este reglementată de următoarele acte normative în domeniul informatizării:

14.1. Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat;

14.2. Legea nr. 71/2007 cu privire la registre;

14.3. Legea nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale;

14.4. Legea nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate;

14.5. Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere;

14.6. Legea nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public;

14.7. Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal;

14.8. Hotărârea Guvernului nr. 562/2006 cu privire la crearea sistemelor și resurselor informaționale automatizate de stat;

14.9. Hotărârea Guvernului nr. 656/2012 cu privire la aprobarea Programului privind Cadrul de Interoperabilitate;

14.10. Hotărârea Guvernului nr. 1090/2013 privind serviciul electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass);

14.11. Hotărârea Guvernului nr. 128/2014 privind platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud);

14.12. Hotărârea Guvernului nr. 405/2014 privind serviciul electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign);

14.13. Hotărârea Guvernului nr. 701/2014 cu privire la aprobarea Metodologiei publicării datelor guvernamentale deschise;

14.14. Hotărârea Guvernului nr. 708/2014 privind serviciul electronic guvernamental de jurnalizare (MLog);

14.15. Hotărârea Guvernului nr. 737/2017 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la normele de creare a serviciilor de rețea și termenul de implementare a acestora;

14.16. Hotărârea Guvernului nr. 738/2017 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la normele de creare și actualizare a metadatelor pentru seturile și serviciile de date spațiale;

14.17. Hotărârea Guvernului nr. 254/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la normele de partajare a seturilor de date spațiale și a serviciilor aferente între entitățile publice și terți;

14.18. Hotărârea Guvernului nr. 414/2018 cu privire la măsurile de consolidare a centrelor de date în sectorul public și de raționalizare a administrării sistemelor informaționale de stat;

14.19. Hotărârea Guvernului nr. 683/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la normele de aplicare care stabilesc modalitățile tehnice de interoperabilitate și armonizare a seturilor și serviciilor de date spațiale, precum și termenul de implementare;

14.20. Hotărârea Guvernului nr. 211/2019 privind platforma de interoperabilitate (MConnect);

14.21. Hotărârea Guvernului nr. 375/2020 pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional automatizat „Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice” (MPower) și a Regulamentului privind modul de ținere a Registrului împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice;

14.22. Hotărârea Guvernului nr. 376/2020 pentru aprobarea Conceptului serviciului guvernamental de notificare electronică (MNotify) și a Regulamentului privind modul de funcționare și utilizare a serviciului guvernamental de notificare electronică (MNotify);

14.23. Hotărârea Guvernului nr. 323/2021 pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Catalogul semantic” și a Regulamentului privind modul de ținere a Registrului format de Sistemul informațional „Catalogul semantic”;

14.24. Hotărârea Guvernului nr. 650/2023 cu privire la aprobarea Strategiei de transformare digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030;

14.25. Hotărârea Guvernului nr. 562/2025 cu privire la modul de realizare a obligațiilor de asigurare a securității cibernetice de către furnizorii de servicii în sectoarele critice;

14.26. Hotărârea Guvernului nr. 677/2025 cu privire la consolidarea accesului la serviciile publice electronice în cadrul Portalului guvernamental integrat EVO utilizat la prestarea serviciilor publice electronice și aprobarea măsurilor necesare pentru implementarea modelului unitar de design;

14.27. Ordinul ministrului Dezvoltării Informaționale nr. 78/2006 cu privire la aprobarea reglementării tehnice „Procese ciclului de viață al software-ului” RT 38370656-002:2006.

Capitolul IV

SPAȚIUL FUNCȚIONAL AL SI TSMUE

15. SI TSMUE îndeplinește următoarele funcții de bază:

15.1. gestionarea bazelor de date, înregistrarea, actualizarea, arhivarea și, după caz, radierea informațiilor relevante privind trasabilitatea substanțelor minerale utile, presupunând modificarea statutului operațional al acestora, dar nu eliminarea (distrugerea) lor fizică din cadrul sistemului, inclusiv privind etapele de cercetare, extragerea, transportul, prelucrarea și valorificarea substanțelor minerale utile;

15.2. interoperabilitatea și schimbul de date dintre instituțiile publice, operatorii economici și alte sisteme informaționale relevante;

15.3. garanția accesului controlat, sigur și transparent la datele gestionate, cu respectarea principiilor de protecție a datelor cu caracter personal și a secretelor comerciale;

15.4. gestionarea fluxurilor de lucru și automatizarea proceselor operaționale (înregistrarea, validarea, modificarea și monitorizarea fișelor de evidență și a hărților digitale), asigurând coerența, trasabilitatea și eficiența acestora;

15.5. monitorizarea și controlul drepturilor de acces ale utilizatorilor;

15.6. administrarea nomenclatoarelor, a șabloanelor de documente, a procedurilor de backup, precum și asigurarea performanței tehnice și operaționale a SI TSMUE.

16. SI TSMUE îndeplinește următoarele funcții specifice:

16.1. luarea la evidență primară și actualizarea datelor prin:

16.1.1. evidența operatorilor economici implicați în extragerea, în prelucrarea și în valorificarea substanțelor minerale utile, precum și în transportul și în comercializarea acestora;

16.1.2. evidența conturilor zonelor de exploatare, de depozitare și de prelucrare, executate pe hărți digitale la scara 1:2000, 1:5000 și 1:10000 în funcție de suprafața zonelor de exploatare;

16.1.3. evidența fișelor de trasabilitate pentru fiecare etapă a substanțelor minerale utile;

16.1.4. păstrarea istoricului modificărilor și validarea datelor de către Agenția de Mediu pentru asigurarea calității, veridicității și trasabilității informațiilor;

16.2. asigurarea interoperabilității prin efectuarea schimbului de date cu resursele și sistemele informaționale de stat relevante, prin intermediul

platformei de interoperabilitate (MConnect) și al serviciilor de rețea aferente datelor spațiale, în scopul:

16.2.1. asigurării accesului autorizat la date de către instituțiile partenere și de către alți actori economici;

16.2.2. validării automate a datelor introduse;

16.2.3. corelării și completării informațiilor cu date provenite din alte surse oficiale;

16.3. gestionarea proceselor operaționale prin:

16.3.1. digitalizarea fluxurilor de lucru legate de înregistrarea și de actualizarea fișelor de evidență;

16.3.2. asigurarea monitorizării și a trasabilității sarcinilor recurente în SI TSMUE;

16.3.3. întocmirea rapoartelor electronice, a hărților tematice și a tabelelor analitice privind traseele, volumele și transformările substanțelor minerale utile.

17. SI TSMUE este organizat în contururi funcționale, care acoperă toate componentele esențiale ale trasabilității substanțelor minerale utile:

17.1. conturul „Operatori economici” include:

17.1.1. înregistrarea și administrarea profilului operatorului economic;

17.1.2. asocierea operatorului economic cu zăcămintele/perimetrele exploatate;

17.1.3. raportarea activităților de extracție, de sortare, de prelucrare, de depozitare, de transport și de comercializare;

17.1.4. transmiterea fișelor de evidență, a declarațiilor și a rapoartelor periodice către sistem;

17.2. conturul „Zăcămintele și perimetre de exploatare” include:

17.2.1. evidența zăcămintelor și a perimetrelor de exploatare;

17.2.2. gestionarea limitelor geografice și a conturilor digitale ale exploatărilor;

17.2.3. evidența rezervelor și a volumelor aprobate spre exploatare;

17.2.4. monitorizarea volumelor extrase și a stocurilor disponibile;

17.2.5. actualizarea datelor geologice și ale cadastrului de stat a zăcămintelor aferente substanțelor minerale utile;

17.3. conturul „Evidența actelor permissive și a informației geologice privind substanțele minerale utile”, care deține următoarele funcții:

17.3.1. evidența actelor permissive privind cercetarea și exploatarea substanțelor minerale utile;

17.3.2. gestionarea autorizațiilor, a contractelor și a altor acte aferente utilizării subsolului;

17.3.3. recepționarea, verificarea și arhivarea informației geologice și a fișelor de evidență;

17.3.4. atribuirea numărului unic de inventariere fiecărei fișe și fiecărui obiect geologic;

17.3.5. menținerea și actualizarea registrului informației geologice și a evidenței exploatărilor;

17.3.6. administrarea hărților digitale, a contururilor și a datelor spațiale aferente zăcămintelor;

17.3.7. furnizarea datelor și a informațiilor către autoritățile competente și către alte sisteme informaționale de stat;

17.3.8. generarea automată a rapoartelor privind activitatea operatorilor și stocurile de substanțe minerale utile;

17.3.9. elaborarea rapoartelor privind pierderile și deșeurile extractive;

17.3.10. prezentarea datelor în dashboarduri interactive pentru autorități și decidenți;

17.3.11. exportul datelor pentru analize statistice, planificări și monitorizare;

17.3.12. monitorizarea indicatorilor de exploatare și de conformitate;

17.4. conturul „Extracție și procesare”, care deține următoarele funcții:

17.4.1. evidența cantităților extrase de substanțe minerale utile;

17.4.2. evidența proceselor de sortare, de concasare și de prelucrare;

17.4.3. raportarea pierderilor tehnologice la extracție și la procesare;

17.4.4. evidența deșeurilor extractive și a materialelor sterile;

17.4.5. urmărirea fluxurilor de transport, de depozitare și de valorificare a substanțelor minerale utile;

17.5. conturul „Hărți digitale și analize spațiale” include:

17.5.1. administrarea straturilor tematice GIS;

17.5.2. vizualizarea perimetrelor de exploatare și a zonelor afectate;

17.5.3. analizele spațiale;

17.5.4. arhivarea și asigurarea accesului la hărțile digitale, la seturile de date spațiale și la documentația tehnică aferentă acestora, inclusiv la metadate, la descrierile tehnice, la informațiile privind sursele și la procesele de producere/actualizare, după caz;

17.5.5. elaborarea și administrarea metadatelor aferente seturilor de date spațiale și serviciilor de rețea gestionate în cadrul SI TSMUE, în conformitate cu prevederile legislației privind infrastructura națională de date spațiale;

17.5.6. crearea, actualizarea și publicarea metadatelor care descriu seturile de date spațiale și serviciile de rețea aferente SI TSMUE prin intermediul Geoportalului infrastructurii naționale de date spațiale, în conformitate cu prevederile legislației privind infrastructura națională de date spațiale;

17.6. conturul „Fișa de evidență” include:

17.6.1. crearea, completarea și gestionarea fișelor de evidență privind substanțele minerale utile;

17.6.2. evidența datelor privind operatorul economic, zăcămintul și perimetrul de exploatare;

17.6.3. înregistrarea volumelor extrase, procesate, transportate, depozitate și valorificate;

17.6.4. evidența pierderilor tehnologice și a deșeurilor extractive rezultate din activitățile miniere;

17.6.5. asocierea fișelor de evidență cu hărțile digitale, cu contururile și cu documentele aferente;

17.6.6. validarea, actualizarea și arhivarea fișelor de evidență;

17.6.7. atribuirea numărului unic de identificare și asigurarea integrității, precum și a coerenței datelor;

17.6.8. generarea extraselor și a rapoartelor aferente fișelor de evidență;

17.7. conturul „Rapoarte și analize” include:

17.7.1. generarea automată a rapoartelor privind extracția, pierderile și stocurile;

17.7.2. elaborarea rapoartelor privind deșeurile extractive și valorificarea resurselor;

17.7.3. prezentarea datelor în dashboarduri interactive pentru autorități și decidenți;

17.7.4. exportul datelor în scopul efectuării analizelor statistice, a prognozelor și a planificărilor de exploatare;

17.7.5. monitorizarea indicatorilor de trasabilitate și de conformitate.

18. Funcțiile specifice asigură utilizarea SI TSMUE și susțin realizarea funcțiilor de bază.

19. Ca rezultat al funcționării SI TSMUE se formează resursa informațională privind trasabilitatea substanțelor minerale utile extrase, utilizată pentru monitorizarea, controlul și planificarea operațiunilor de exploatare și de valorificare.

Capitolul V

STRUCTURA ORGANIZAȚIONALĂ A SI TSMUE

20. Proprietarul SI TSMUE este statul, care își realizează dreptul de proprietate asupra datelor privind trasabilitatea substanțelor minerale utile și a resursei informaționale aferente.

21. Posesorul SI TSMUE este Ministerul Mediului, care deține dreptul de gestionare și de utilizare a datelor și a resurselor conținute în sistem și asigură condițiile juridice, financiare și organizatorice necesare pentru crearea, administrarea, mentenanța și dezvoltarea sistemului.

22. Deținătorul SI TSMUE este Agenția de Mediu, care asigură crearea, administrarea, mentenanța și dezvoltarea sistemului, precum și păstrarea permanentă a informațiilor de trasabilitate a substanțelor minerale utile.

23. Administratorul tehnic al SI TSMUE este Instituția Publică „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică”, care își exercită atribuțiile în conformitate cu normele privind administrarea tehnică și menținerea sistemelor informaționale de stat.

24. Utilizatorii SI TSMUE sunt registratorii, furnizorii datelor și destinatarii, după cum urmează:

24.1. registratorii SI TSMUE sunt Ministerul Mediului, Agenția de Mediu, instituțiile de cercetare și de inovare geologică, cercetătorii și consilierii în domeniul resurselor minerale;

24.2. furnizorii datelor în SI TSMUE sunt Agenția de Mediu, operatorii economici titulari de autorizații, entitățile de cercetare și de inovare. Furnizorii sunt obligați să asigure corectitudinea și autenticitatea datelor încărcate în sistem și să actualizeze informațiile conform legislației;

24.3. destinatarii datelor din SI TSMUE sunt persoanele fizice sau juridice autentificate, deținătoare de autorizații de folosire a subsolului, care utilizează resursele sistemului pentru monitorizarea și gestionarea trasabilității substanțelor minerale utile, conform legislației.

Capitolul VI

DOCUMENTELE SI TSMUE

25. Documentele de bază ale SI TSMUE se clasifică după cum urmează:

25.1. documente de intrare;

25.2. documente de ieșire;

25.3. documente tehnologice (tehnice).

26. Documentele de intrare ale SI TSMUE reprezintă datele și informațiile transmise către sistem de către operatori economici, Agenția de Mediu sau de către alte instituții autorizate. Acestea includ:

26.1. fișele de evidență a etapelor de trasabilitate (extracție, valorificare, prelucrare, depozitare, transport și comercializare);

26.2. copiile digitale ale contururilor zonelor de extracție, de transport, de prelucrare sau de depozitare;

26.3. copiile actelor permissive ale operatorilor economici;

26.4. rapoartele operatorilor economici privind volumul și starea resurselor minerale utile;

26.5. solicitările de validare sau de actualizare a informațiilor de trasabilitate;

26.6. materiale cartografice;

26.7. alte documente relevante pentru evidența trasabilității.

27. Documentele de ieșire ale SI TSMUE reprezintă rezultatele generate de sistem în urma procesării datelor, puse la dispoziția utilizatorilor autorizați. Acestea includ:

- 27.1. rapoartele electronice privind trasabilitatea substanțelor minerale utile;
- 27.2. hărțile digitale și cartogramele fluxurilor și ale zonelor de activitate;
- 27.3. fișele de evidență validate de către Agenția de Mediu;
- 27.4. tabelele analitice privind volumele, traseele și transformările resurselor minerale;
- 27.5. notificările de acceptare sau de respingere privind înregistrarea;
- 27.6. documentele oficiale disponibile pentru autorități sau pentru public, conform legislației.

28. Documentele tehnologice ale SI TSMUE includ:

- 28.1. documentele privind parametrii tehnici și de funcționare ai sistemului;
- 28.2. înregistrările de audit ale acțiunilor registratorilor și utilizatorilor în sistem;
- 28.3. ghidurile privind utilizarea și instalarea sistemului;
- 28.4. rapoartele și indicatorii de performanță cu privire la utilizarea sistemului;
- 28.5. procedurile de gestionare a fișierului digital și a bazei de date a trasabilității;
- 28.6. procedurile de audit și de înregistrare a activităților realizate de către utilizatori.

Capitolul VII SPAȚIUL INFORMAȚIONAL AL SI TSMUE

Secțiunea 1 Obiectele informaționale gestionate de SI TSMUE

29. Obiectele informaționale de bază ale SI TSMUE sunt:

29.1. utilizatorul autentificat – obiectul informațional care reprezintă orice utilizator al SI TSMUE cu drept de acces la datele, la modulele și la funcționalitățile sistemului, în funcție de rolul atribuit de Agenția de Mediu. Datele aferente acestuia sunt:

- 29.1.1. identificatorul obiectului informațional „utilizator autentificat” (numărul de identificare de stat al persoanei fizice (IDNP) din Registrul de stat al populației);
- 29.1.2. adresa de poștă electronică;
- 29.1.3. numărul de contact;
- 29.1.4. rolul în sistem (reprezentant al autorității, administrator etc.);

29.2. operatorul economic – obiectul informațional care reprezintă titularul unei autorizații de cercetare, de explorare, de exploatare, de prelucrare, de transport sau de comercializare a substanțelor minerale utile. Datele aferente acestuia sunt:

29.2.1. identificatorul obiectului informațional „operator economic” (numărul de identificare de stat al unității de drept (IDNO) din Registrul de stat al unităților de drept);

29.2.2. denumirea completă a entității;

29.2.3. numărul autorizației și perioada de valabilitate;

29.2.4. tipul activității autorizate (extracție, transport, prelucrare etc.);

29.2.5. zona geografică de activitate (conform sistemului de coordonate MOLDREF 99);

29.3. resursa minerală utilă – obiectul informațional care reprezintă substanța minerală naturală supusă cercetării, extragerii, transportului, prelucrării și valorificării economice, potrivit legislației în domeniu. Datele aferente obiectului menționat sunt:

29.3.1. identificatorul unic al resursei, generat automat de SI TSMUE;

29.3.2. denumirea resursei minerale utile;

29.3.3. tipul și categoria acesteia;

29.3.4. localizarea geografică și coordonatele perimetrului;

29.3.5. identificatorul unic al resursei în conformitate cu cerințele INSPIRE, în format UUID;

29.3.6. volumul estimat și cel exploatat;

29.3.7. destinația și fluxul ulterior al resursei;

29.4. etapa de trasabilitate – obiectul informațional care descrie fiecare etapă a circuitului substanțelor minerale utile (extracție, transport, prelucrare, depozitare, valorificare). Datele aferente obiectului menționat sunt:

29.4.1. identificatorul (generat automat de SI TSMUE la înregistrarea etapei);

29.4.2. tipul etapei;

29.4.3. operatorul economic implicat;

29.4.4. resursa sau lotul corespunzător;

29.4.5. volumul procesat sau transportat;

29.4.6. locația geografică (în coordonate GIS);

29.4.7. perioada de desfășurare;

29.4.8. documentele justificative aferente (procese-verbale, rapoarte, autorizații, facturi);

29.5. documentul electronic de trasabilitate – obiectul informațional care reprezintă actele digitale aferente proceselor de evidență, de control și de raportare, întocmite și validate în SI TSMUE. Datele aferente obiectului sunt:

29.5.1. identificatorul (generat automat de SI TSMUE la înregistrare);

29.5.2. tipul documentului (fișă de evidență, raport, proces-verbal etc.);

29.5.3. emitentul și semnătura electronică;

29.5.4. perioada de referință;

29.5.5. conținutul documentului;

29.5.6. starea validării (în lucru, validat, respins);

29.5.7. data și ora transmiterii către Fondul de stat de informații privind subsolul;

29.6. harta digitală de trasabilitate – obiectul informațional care reprezintă componenta spațială a SI TSMUE, utilizată pentru reprezentarea grafică a zonelor de activitate și a fluxurilor de resurse minerale. Datele aferente obiectului menționat sunt:

29.6.1. identificatorul hărții (generat automat de SI TSMUE);

29.6.2. denumirea stratului de date (layer);

29.6.3. scara de reprezentare (1:5.000 sau conform nomenclatorului);

29.6.4. tipul de activitate reprezentată (exploatare, transport, depozitare, comercializare sau valorificare etc.);

29.6.5. operatorul economic corespunzător;

29.6.6. data actualizării și persoana responsabilă;

29.6.7. fișierul digital al hărții în format compatibil GIS;

29.7. informațiile de evidență geologică și minerală – obiectul informațional care reprezintă ansamblul integrat de date, de fișiere, de tabele și de metadate referitoare la cercetările, rezervele, fluxurile și destinațiile substanțelor minerale utile gestionate de către Fondul de stat de informații privind subsolul. Datele aferente obiectului sunt:

29.7.1. identificatorul bazei de date;

29.7.2. denumirea domeniului tematic (cercetare geologică, exploatare, transport etc.);

29.7.3. sursa de proveniență a datelor;

29.7.4. formatul și structura de stocare;

29.7.5. nivelul de acces;

29.7.6. data ultimei actualizări;

29.8. raportul și analiza – obiectul informațional care reprezintă ansamblul datelor și indicatorilor privind activitățile de exploatare, de procesare, de transport, de sortare și de comercializare/valorificare a substanțelor minerale utile, inclusiv privind pierderile tehnologice și deșeurile rezultate, utilizat pentru generarea rapoartelor și a analizelor statistice, fiscale și de planificare sectorială. Datele aferente obiectului sunt:

29.8.1. identificatorul raportului;

29.8.2. denumirea domeniului tematic (cercetare geologică, exploatare, procesare, transport, sortare, comercializare și/sau valorificare);

29.8.3. pierderile tehnologice;

29.8.4. deșeurile din extracție;

29.8.5. exportul datelor pentru analize statistice, fiscale și planificări sectoriale.

30. Posibilitățile și drepturile de acces ale utilizatorului autentificat în SI TSMUE depind de rolul său (administrator, registrator, operator etc.) și de contextul operațiunilor efectuate în sistem.

31. SI TSMUE poate interacționa cu alte sisteme informaționale de stat prin intermediul platformelor guvernamentale de interoperabilitate și prin servicii de rețea și mecanisme de interoperabilitate prevăzute de legislația privind infrastructura națională de date spațiale, în condițiile legislației și ale standardelor aplicabile schimbului de date.

Secțiunea a 2-a

Scenariul de bază aferent obiectelor informaționale

32. Scenariul de bază aferent unui obiect informațional reprezintă lista evenimentelor și a acțiunilor asociate unui obiect luat în evidența SI TSMUE pe parcursul ciclului său de viață.

33. Scenariile aferente obiectelor informaționale de bază ale SI TSMUE sunt:

33.1. scenariile referitoare la obiectul informațional „utilizator autentificat”:

33.1.1. înregistrarea primară, care se efectuează automat la prima autentificare a utilizatorului prin intermediul MPass sau, în cazuri speciale, de către utilizatorul autorizat al SI TSMUE cu rol de administrator din cadrul Agenției de Mediu;

33.1.2. actualizarea datelor, care se efectuează fie de către utilizator (pentru datele personale), fie de către deținător (pentru atribuirea sau retragerea rolurilor și a permisiunilor);

33.1.3. suspendarea contului, care se realizează de către administrator în caz de inactivitate, de abuz, de încetare a calității oficiale sau la solicitarea expresă a utilizatorului;

33.1.4. retragerea permisiunii de acces, care se efectuează de către administratorul SI TSMUE în caz de expirare a mandatului sau a dreptului de utilizare;

33.1.5. auditarea activității utilizatorului, care se realizează automat de SI TSMUE, prin jurnalizarea acțiunilor efectuate (autentificări, modificări, descărcări, exporturi de date etc.);

33.2. scenariile referitoare la obiectul informațional „operator economic”:

33.2.1. înregistrarea primară a unui operator economic, care se efectuează în baza cererii depuse de către acesta și aprobate de către Agenția de Mediu, datele aferente fiind preluate automat din registrele de stat (ex. Registrul de stat al persoanelor juridice);

33.2.2. validarea și activarea contului operatorului economic, realizate de către administratorul SI TSMUE după confirmarea licenței de activitate a

operatorului economic (cercetare, explorare, exploatare, transport, prelucrare etc.);

33.2.3. actualizarea datelor, care are loc la solicitarea operatorului economic, cu aprobarea Agenției de Mediu;

33.2.4. suspendarea activității, care se efectuează automat în cazul expirării licenței, retragerii autorizației sau neconformității constatate;

33.2.5. scoaterea din evidență, inclusiv arhivarea datelor, realizată conform termenelor de păstrare stabilite de legislația în domeniu. Arhivarea datelor operatorului economic presupune și arhivarea obiectelor informaționale aferente (resurse, fluxuri, documente și hărți);

33.3. scenariile referitoare la obiectul informațional „resursă minerală utilă”:

33.3.1. înregistrarea primară a resursei minerale utile, realizată de către operatorul economic sau de către reprezentantul Agenției de Mediu, în baza documentației geologice și a datelor de teren, cu atribuirea unui identificator unic;

33.3.2. aprobarea și validarea datelor, efectuate de către Agenția de Mediu, care confirmă autenticitatea și conformitatea informațiilor tehnice;

33.3.3. actualizarea datelor, care are loc la fiecare etapă de modificare (exploatare, transport, prelucrare), cu jurnalizarea completă a modificărilor efectuate în SI TSMUE;

33.3.4. scoaterea din evidență, inclusiv arhivarea datelor, care se efectuează automat în baza deciziei autorității competente la finalizarea exploatării sau la expirarea termenului de valabilitate al autorizației;

33.4. scenariile referitoare la obiectul informațional „etapă de trasabilitate” sunt următoarele:

33.4.1. înregistrarea primară, care se efectuează automat la inițierea unei activități de extracție, de transport, de prelucrare, de depozitare sau de valorificare;

33.4.2. completarea și transmiterea datelor aferente etapei de către operatorul economic, inclusiv volume, locații și documente justificative;

33.4.3. validarea și confirmarea etapelor de trasabilitate de către Agenția de Mediu, conform competențelor;

33.4.4. actualizarea datelor, care se efectuează în caz de modificare a volumelor, a traseelor sau a statusului activităților;

33.4.5. arhivarea etapelor încheiate, care se realizează automat, conform termenelor stabilite de deținătorul sistemului;

33.5. scenariile referitoare la obiectul informațional „document electronic de trasabilitate”:

33.5.1. generarea automată a documentului digital la înregistrarea unei operațiuni (autorizație, factură, transport, raportare, proces-verbal);

33.5.2. validarea documentului prin semnătura electronică calificată a emitentului și a autorității competente;

33.5.3. actualizarea sau corectarea documentului, care se efectuează doar cu aprobarea deținătorului și cu păstrarea versiunilor anterioare;

33.5.4. evidența documentelor expirate sau revocate în baza deciziilor autorităților competente;

33.6. scenariile referitoare la obiectul informațional „hartă digitală de trasabilitate”:

33.6.1. crearea hărții digitale, realizată de către utilizatorul autorizat sau de către deținător, prin importarea și integrarea straturilor GIS aferente perimetrelor de activitate;

33.6.2. validarea și publicarea hărții digitale de trasabilitate în vederea confirmării corectitudinii datelor spațiale;

33.6.3. actualizarea datelor GIS, care se realizează periodic sau la modificarea perimetrelor și a activităților;

33.6.4. evidența versiunilor anterioare ale hărților sau a hărților neactualizate/depășite, în conformitate cu reglementările privind gestionarea datelor spațiale oficiale.

Secțiunea a 3-a

Interacțiunea cu alte sisteme și platforme electronice guvernamentale

34. Pentru schimbul de date, SI TSMUE interacționează, prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect), al serviciilor de rețea aferente datelor spațiale, inclusiv cu utilizarea MConnect Events prin interfețe de programare a aplicațiilor (API), pentru expunerea evenimentelor în timp real, în contextul realizării serviciilor proactive, cu următoarele resurse și sisteme informaționale:

34.1. Sistemul informațional „Registrul de stat al unităților de drept” – sistem integrat de evidență a unităților juridice din Republica Moldova care conține date despre operatorii economici din domeniul resurselor minerale și al prelucrării materiilor prime;

34.2. Registrul de stat al actelor locale – resursă informațională de stat care conține textele electronice ale actelor autorităților administrației publice locale și datele adiționale. SI TSMUE interacționează cu registrul dat pentru identificarea și validarea actelor emise de către autoritățile locale privind exploatarea, transportul și depozitarea resurselor minerale;

34.3. Sistemul informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permissive – sistem destinat înregistrării, păstrării și utilizării informațiilor referitoare la actele permissive;

34.4. sistemul informațional al Serviciului Fiscal de Stat – resursă informațională de stat accesată în scopul verificării obligațiilor fiscale și a eventualelor restanțe ale operatorilor economici autorizați în domeniul resurselor minerale;

34.5. Sistemul informațional geografic de stat „Geoportalul infrastructurii naționale de date spațiale” – resursă informațională de stat destinată să asigure

identificarea, accesul și schimbul de date spațiale aferente perimetrelor de exploatare, infrastructurii de transport și spațiilor de depozitare prin intermediul metadatelor și al serviciilor de rețea publicate de entitățile publice responsabile de seturile de date spațiale.

35. SI TSMUE interacționează cu următoarele sisteme informaționale partajate:

35.1. serviciul electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass), în scopul autentificării utilizatorilor și al controlului asupra accesului în cadrul SI TSMUE;

35.2. serviciul electronic guvernamental de jurnalizare (MLog), în scopul evidenței complete a operațiunilor și a evenimentelor înregistrate în SI TSMUE;

35.3. serviciul guvernamental de notificare electronică (MNotify), în scopul expedierii notificărilor operatorilor economici, autorităților și utilizatorilor autorizați;

35.4. serviciul electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign), în scopul semnării electronice a documentelor de trasabilitate și a rapoartelor oficiale;

35.5. Sistemul informațional automatizat „Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice”(MPower), în scopul gestionării împuternicirilor de reprezentare de către persoane fizice și juridice;

35.6 Portalul guvernamental integrat EVO, în scopul gestionării notificărilor emise în cadrul SI TSMUE, destinate persoanelor juridice.

36. În scopul asigurării interoperabilității și a schimbului de date cu alte sisteme și resurse informaționale de stat, Agenția de Mediu înregistrează activele semantice utilizate în Sistemul informațional „Catalogul semantic”.

Capitolul VIII

SPAȚIUL TEHNOLOGIC AL SI TSMUE

37. SI TSMUE este proiectat drept sistem modular care asigură posibilitatea dezvoltării și extinderii sale funcționale, fără a afecta continuitatea proceselor de evidență și de trasabilitate a substanțelor minerale utile.

38. Sub raport conceptual, arhitectura SI TSMUE este definită pe trei niveluri:

38.1. nivelul de interfață, reprezentat de serverul pentru paginile web, formularele electronice și modulele de raportare, care permit operatorilor economici, Agenției de Mediu și altor autorități competente să introducă, să vizualizeze și să valideze datele privind trasabilitatea resurselor minerale prin intermediul unui navigator web securizat;

38.2. nivelul de mijloc, reprezentat de serverul aplicațiilor, care asigură logica de procesare, transformă cererile utilizatorilor în interpelări către baza de

date și returnează informațiile în formă prelucrată, integrând procesele de control, de validare și de autorizare a accesului;

38.3. nivelul de jos, reprezentat de serverul bazei de date, care stochează informațiile privind etapele de extracție, de transport, de prelucrare, de depozitare și de comercializare a substanțelor minerale utile, inclusiv documentele electronice, fișele de evidență și hărțile digitale aferente.

39. SI TSMUE interacționează cu resursele informaționale de stat și cu sistemele informaționale partajate relevante, gestionate de către Agenția de Mediu, precum și de către alte autorități din domeniul economiei, mediului și fiscalității, inclusiv cu registrele guvernamentale care conțin informații privind licențele, titularii de drepturi și activitățile industriale din sectorul resurselor minerale.

40. Arhitectura infrastructurii informaționale și a mijloacelor tehnice utilizate la crearea SI TSMUE este determinată de către dezvoltatorul sistemului în colaborare cu Agenția de Mediu atât la etapa de proiectare și de implementare, cât și la etapele ulterioare de dezvoltare și de mentenanță.

41. Pentru interacțiunea dintre nivelurile SI TSMUE se utilizează rețele de comunicații electronice securizate, care garantează confidențialitatea și integritatea datelor transferate între modulele aplicației și componentele sistemului.

42. Produsele-program și echipamentele SI TSMUE urmează să satisfacă următoarele cerințe:

42.1. să asigure posibilitatea stocării și procesării volumelor mari de informații geologice și de trasabilitate;

42.2. să permită extinderea funcțională și creșterea capacității de procesare, garantând extensibilitatea și scalabilitatea sistemului;

42.3. să susțină prelucrarea distribuită a datelor și accesul securizat la resurse atât prin rețeaua locală, cât și prin internet;

42.4. să utilizeze un sistem unic de clasificare, de codare și de identificare a resurselor minerale utile și a activităților aferente;

42.5. să asigure fiabilitatea înaltă și disponibilitatea continuă a funcționării;

42.6. să garanteze consistența, completitudinea și acuratețea informațiilor înregistrate;

42.7. să susțină posibilitatea modernizării și actualizării în timpul procesului de exploatare.

43. La dezvoltarea SI TSMUE a fost implementat modelul unitar de design, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 677/2025 cu privire la consolidarea accesului la serviciile publice electronice în cadrul Portalului

guvernamental integrat EVO utilizat la prestarea serviciilor publice electronice și aprobarea măsurilor necesare pentru implementarea modelului unitar de design.

44. SI TSMUE utilizează platforma de găzduire bazată pe tehnologii de tip container, care presupune utilizarea rațională a resurselor, și este găzduit pe platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud).

Capitolul IX

ASIGURAREA SECURITĂȚII INFORMAȚIONALE A SI TSMUE

45. Asigurarea securității, confidențialității și integrității datelor prelucrate în cadrul SI TSMUE este realizată de către subiecții SI TSMUE, cu respectarea strictă a cerințelor privind securitatea informației și a prevederilor legislației referitoare la protecția datelor cu caracter personal.

46. În cadrul SI TSMUE este implementat un mecanism complet de auditare, care asigură generarea, păstrarea și integritatea înregistrărilor de audit. Sistemul jurnalizează toate acțiunile efectuate de către utilizatori (reușite sau nereușite), precum și toate operațiunile asupra datelor și a documentelor gestionate. Înregistrările de audit și rapoartele derivate pot fi puse la dispoziția Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal sau a altor autorități competente, la solicitarea acestora, în scopul investigării eventualelor încălcări ale regimului juridic de prelucrare și de protecție a datelor.

47. Controlul accesului la SI TSMUE se realizează prin intermediul unui sistem de autorizare bazat pe politici de securitate, care determină persoanele autorizate, nivelurile de acces, tipurile de acțiuni permise, condițiile și durata accesului. Pentru fiecare utilizator sunt definite drepturile explicite de acces la resursele informaționale și la componentele aplicației, incluzând operațiile de citire, de modificare, de ștergere și de executare.

48. Semnătura electronică și controlul accesului constituie mecanismele principale de securitate care asigură integritatea, confidențialitatea, disponibilitatea, autenticitatea și nonrepudierea datelor gestionate de SI TSMUE. Implementarea acestor servicii se realizează prin utilizarea infrastructurii de chei publice (PKI) și prin configurarea corespunzătoare a drepturilor de sistem, în conformitate cu principiul celui mai mic privilegiu.

49. Fiecare utilizator al SI TSMUE este autorizat să acceseze exclusiv modulele, documentele, fișierele și înregistrările pentru care deține permisiuni explicite, stabilite conform rolului atribuit. Administrarea grupurilor de utilizatori și a drepturilor aferente se efectuează de către deținător, care gestionează structurile de roluri, permisiunile asociate și lista utilizatorilor care beneficiază de acestea.

50. Managementul utilizatorilor și al drepturilor de acces se realizează inițial de către deținătorul SI TSMUE, la etapa de configurare a sistemului, și se actualizează ulterior conform modificărilor organizaționale sau de personal. La autentificare, sistemul verifică validitatea datelor de acces, certificatul digital al utilizatorului și conformitatea acestuia cu profilul de autorizare.

51. Atașarea documentelor electronice de către utilizatorii SI TSMUE este permisă doar după autentificarea validă și, după caz, după aplicarea semnăturii electronice calificate. Documentele semnate electronic și încărcate în sistem dobândesc valoare oficială, fiind considerate acte autentice în sensul legislației privind documentul electronic.

52. Arhitectura tehnologică a SI TSMUE este construită pe principiul disponibilității înalte și al redundanței funcționale, asigurând continuitatea operațională și protecția împotriva pierderilor de date.

53. În vederea diminuării riscurilor de securitate cibernetică, deținătorul SI TSMUE implementează politica generală de securitate a informației, care include măsuri preventive, corective și educaționale. Politica de securitate prevede instruirea periodică a utilizatorilor, evaluarea conformității măsurilor implementate și efectuarea auditului intern de securitate, pentru identificarea zonelor de risc și a necesităților de îmbunătățire.

54. Pentru garantarea integrității și disponibilității datelor, documentelor și înregistrărilor gestionate în cadrul SI TSMUE, se efectuează copii de rezervă periodice, în conformitate cu cele mai bune practici în domeniu și cu politica internă de backup și de restaurare. Copiile de siguranță se păstrează în medii securizate, separate logic și fizic de sistemul principal.

55. SI TSMUE asigură realizarea următoarelor obiective de securitate:

55.1. autentificarea – garantează că zonele restricționate ale SI TSMUE vor fi accesibile doar utilizatorilor cu identitate verificată prin serviciul electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass);

55.2. autorizarea – garantează că utilizatorii autentificați prin serviciul electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass) pot accesa serviciile și datele care corespund drepturilor lor de acces.

56. În cadrul SI TSMUE se asigură generarea și păstrarea înregistrărilor de audit ale securității pentru operațiile de prelucrare a datelor cu caracter personal, în condițiile cadrului normativ în domeniul protecției datelor cu caracter personal. SI TSMUE utilizează funcționalitatea de autentificare doar prin intermediul serviciului electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass).

57. Utilizatorii SI TSMUE sunt autorizați să acceseze doar blocurile funcționale și datele pentru care au permisiunile necesare, conform rolurilor atribuite. Utilizatorii și rolurile acestora sunt gestionate prin intermediul serviciului MPass.

58. SI TSMUE preia rolurile utilizatorilor din serviciul electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass).

59. SI TSMUE se bazează pe un mecanism de înregistrări de audit dublu (intern și cu utilizarea serviciului electronic guvernamental de jurnalizare (MLog)), care corespunde practicilor internaționale.

60. Securitatea informațională a SI TSMUE se menține pe parcursul întregului ciclu de viață al sistemului și se îmbunătățește continuu, în scopul prevenirii și contracarării noilor pericole cibernetice și tehnologice.

61. Funcționarea SI TSMUE se suspendă de către posesor, cu informarea subiecților prin mijloacele tehnice disponibile, în caz de apariție a uneia dintre următoarele situații:

61.1. în timpul efectuării lucrărilor profilactice ale complexului resurselor de tehnologie informațională al SI TSMUE;

61.2. la încălcarea cerințelor de securitate a informației, dacă aceasta prezintă pericol pentru funcționarea SI TSMUE;

61.3. în cazul apariției dificultăților tehnice în funcționarea complexului de mijloace software și hardware al SI TSMUE.

62. Păstrarea SI TSMUE este asigurată de către posesor până la adoptarea deciziei despre scoaterea din exploatare a acestuia. În cazul scoaterii din exploatare a SI TSMUE, datele și documentele conținute de acesta se transmit în arhivă, conform legislației.

Capitolul X ÎNCHEIERE

63. Prezentul Concept stabilește cadrul organizațional, metodologic și tehnologic pentru implementarea, dezvoltarea și evoluția SI TSMUE, în vederea eficientizării, digitalizării și asigurării transparenței proceselor de evidență de stat și de trasabilitate a substanțelor minerale utile, asigurând gestionarea durabilă a resurselor minerale și controlul asupra circuitului acestora de la extracție până la valorificare.

64. Implementarea prezentului Concept se realizează prin aplicarea cadrului normativ aferent SI TSMUE, care reglementează atribuțiile

instituționale, responsabilitățile operaționale, precum și procedurile de colectare, de validare, de centralizare, de acces și de arhivare a datelor privind activitățile de cercetare, de exploatare, de transport, de prelucrare, de depozitare și de comercializare a resurselor minerale.

65. SI TSMUE funcționează ca sistem informațional de interes public, având un rol esențial în asigurarea integrității și disponibilității datelor, contribuind la consolidarea controlului și la eficientizarea monitorizării trasabilității resurselor minerale utile.

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul hotărârii de Guvern privind aprobarea conceptului
sistemului informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase este elaborat de Ministerul Mediului.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul actului normativ este elaborat în temeiul art. 90 alin. (2) din Codul subsolului nr. 246/2024 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 498–500, art. 678), cu modificările ulterioare care stabilește competența autorităților publice privind instituirea și asigurarea evidenței de stat, monitorizării și controlului utilizării subsolului și a substanțelor minerale utile, inclusiv prin implementarea mecanismelor informaționale necesare gestionării și trasabilității acestora. Totodată, proiectul este elaborat în baza art. 22 lit. c) și lit. d) din Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 6–12, art. 44), cu modificările ulterioare, care reglementează competențele autorităților publice privind crearea, administrarea și dezvoltarea sistemelor informaționale de stat, care stabilește cadrul juridic pentru instituirea și funcționarea registrelor și sistemelor informaționale de evidență. Suplimentar, proiectul are la bază prevederile Legii nr. 142/2012 privind schimbul de date și interoperabilitate, ale Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere, precum și obiectivele stabilite în Strategia de transformare digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023–2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 650/2023, și Strategia de mediu pentru anii 2024–2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 409/2024. Elaborarea proiectului enunțat constituie necesitatea instituirii unui cadru normativ unitar pentru crearea și funcționarea Sistemului informațional „Trasabilitatea substanțelor minerale utile extrase” (SI TSMUE), în vederea asigurării evidenței centralizate, trasabilității, monitorizării și controlului activităților de cercetare, explorare, exploatare, transport, depozitare, prelucrare și valorificare a substanțelor minerale utile, precum și pentru consolidarea transparenței, interoperabilității instituționale și prevenirii activităților ilicite în domeniul utilizării subsolului. În același timp, proiectul reflectă bunele practici europene în domeniul evidenței și trasabilității resurselor naturale, fiind orientat spre alinierea cadrului național la principiile guvernantei deschise, interoperabilității și securității informaționale, în contextul procesului de integrare europeană al Republicii Moldova.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Intrarea în vigoare a Codului subsolului nr. 246/2024 a instituit un nou cadru normativ primar în domeniul gestionării informațiilor preia și reglementează domeniul vizat și prin prisma cadrului normativ aplicabil în domeniul informatizării – Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, Legea nr. 71/2007 cu privire la registre, Legea nr. 142/2012 privind schimbul de date și interoperabilitate, precum și actele normative ce reglementează platformele guvernamentale de interoperabilitate și securitate cibernetică – oferă premisele juridice pentru crearea și funcționarea sistemelor informaționale de stat. Cu toate acestea, în absența unui act normativ specific care să instituie expres Sistemul informațional „Trasabilitatea substanțelor minerale utile extrase”, să definească rolurile

instituționale, fluxurile de date, obiectele informaționale și regimul juridic al informațiilor gestionate, aceste prevederi rămân insuficient valorificate în domeniul subsolului.

Prin urmare, Agenția de Mediu este autoritatea specializată inclusiv în cercetarea, evidența și reglementarea folosirii raționale a resurselor minerale, având drept scop implementarea politicii statului în domeniul folosirii și protecției subsolului.

Situația actuală favorizează apariția unor deficiențe structurale, precum raportarea incompletă sau tardivă a volumelor de substanțe minerale utile extrase, imposibilitatea verificării rapide a provenienței legale a resurselor transportate sau comercializate și dificultăți în calcularea corectă a plăților obligatorii către bugetul de stat. Totodată, lipsa unor instrumente digitale de monitorizare și analiză limitează capacitatea de evaluare a impactului activităților miniere asupra mediului și de urmărire a respectării condițiilor impuse prin actele permissive.

Se constată, totodată, existența unor lacune normative la moment, în ceea ce privește reglementarea trasabilității integrate a substanțelor minerale utile, întrucât legislația actuală nu stabilește un mecanism unitar de corelare a etapelor de extracție, transport, prelucrare și valorificare, nici obligația utilizării unor instrumente digitale standardizate pentru raportare, validare și control. Această situație generează practici neuniforme, interpretări divergente ale obligațiilor legale și un nivel redus de interoperabilitate între instituțiile implicate.

În concluzie, situația existentă demonstrează necesitatea unei intervenții normative care să completeze cadrul juridic actual prin instituirea unui sistem informațional de stat dedicat trasabilității substanțelor minerale utile, capabil să asigure centralizarea și validarea datelor, interoperabilitatea instituțională, securitatea informațională și transparența proceselor, precum și să consolideze capacitatea autorităților publice de a exercita controlul eficient asupra circuitului resurselor minerale, în conformitate cu principiile utilizării durabile și ale guvernantei digitale.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul actului normativ prevede instituirea Sistemului Informațional Conceptul de trasabilitatea substanțelor minerale utile extrase (SI TSMUE), ca mecanism de reguli digitale unice și integrate de evidență, monitorizare și control al substanțelor minerale utile, pe întregul lanț al acestora – de la cercetare și extracție până la transport, prelucrare, depozitare și valorificare. Sistemul (SI TSMUE), ca derivat al conceptului, este conceput ca parte componentă a sistemelor informaționale de stat ale Republicii Moldova și va funcționa în baza principiilor legalității, interoperabilității, securității informaționale, transparenței și trasabilității complete a datelor.

Prin proiect se stabilesc rolurile și responsabilitățile instituționale în gestionarea SI TSMUE, desemnând Agenția de Mediu în calitate de deținător și posesor al sistemului, Fondul de stat de informații privind subsolul ca entitate responsabilă de evidența de stat și administrarea registrului trasabilității, iar Instituția Publică „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică” ca administrator tehnic. Totodată, sunt reglementate categoriile de utilizatori, drepturile și nivelurile de acces, precum și obligațiile operatorilor economici în procesul de raportare și actualizare a informațiilor de trasabilitate.

Un element esențial de noutate îl constituie introducerea fișelor electronice de trasabilitate și a documentelor digitale validate prin semnătură electronică, care vor înlocui procesele fragmentate și suportul pe hârtie, asigurând caracterul oficial, autenticitatea și integritatea datelor. Proiectul instituie, de asemenea, utilizarea hărților digitale și a componentelor geospațiale GIS pentru delimitarea perimetrelor de activitate și reprezentarea fluxurilor de substanțe minerale utile.

Proiectul prevede interoperabilitatea obligatorie a SI TSMUE cu platformele guvernamentale de bază (MPass, MConnect, MSign, MLog, MNotify, MCloud, MPower) și cu alte sisteme informaționale relevante, asigurând schimbul automatizat de date, validarea informațiilor din surse oficiale și reducerea poverii administrative pentru operatorii

economici. Este instituit un mecanism complet de auditare și jurnalizare a tuturor operațiunilor efectuate în sistem, care permite reconstituirea istoricului fiecărui obiect informațional și consolidarea controlului de stat.

Elementele noi ale proiectului constau, în special, în instituirea trasabilității digitale continue a substanțelor minerale utile, crearea unui registru electronic de stat al trasabilității, integrarea datelor spațiale și operaționale într-o singură platformă, precum și în introducerea unor mecanisme moderne de securitate cibernetică, control al accesului și guvernanta digitală participativă. Prin aceste prevederi, proiectul creează premisele pentru sporirea transparenței, prevenirea exploatării ilegale a subsolului, îmbunătățirea colectării veniturilor la bugetul de stat și alinierea practicilor naționale la standardele europene în domeniul gestionării resurselor minerale.

Astfel acestea sunt, după cum urmează:

- Instituirea SI TSMUE ca sistem informațional de stat și instrument oficial de evidență a trasabilității substanțelor minerale utile.

- Asigurarea trasabilității complete a substanțelor minerale utile pe întreg ciclul de viață: cercetare, extracție, transport, prelucrare, depozitare și comercializare.

- Crearea unei resurse informaționale unice și centralizate privind trasabilitatea substanțelor minerale utile, gestionată de Fondul de stat de informații privind subsolul, sub coordonarea Agenției de Mediu.

- Stabilirea structurii organizaționale a SI TSMUE:

- A) proprietar al resursei informaționale – statul;

- B) posesor al sistemului – Ministerul Mediului;

- C) deținător al sistemului – Agenția de Mediu (în condițiile reorganizării AGRM din 01.06.2026);

- D) administrator tehnic – IP „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică”.

- Reglementarea categoriilor de utilizatori, a rolurilor, drepturilor și obligațiilor acestora în sistem.

- Digitalizarea proceselor de evidență prin utilizarea:

- a) fișelor electronice de trasabilitate;

- b) documentelor electronice cu semnătură electronică;

- c) hărților digitale și cartogramelor tematice.

- Instituirea registrului electronic de stat al trasabilității substanțelor minerale utile.

- Asigurarea interoperabilității SI TSMUE cu platformele guvernamentale (MPass, MConnect, MLog, MSign, MNotify, MCloud, M-Power) și cu alte sisteme informaționale relevante.

- Implementarea mecanismelor de monitorizare, control, audit și jurnalizare a tuturor operațiunilor efectuate în sistem.

- Reglementarea cerințelor de securitate informațională, protecție a datelor și fiabilitate a sistemului.

- Crearea unui sistem informațional de stat dedicat exclusiv trasabilității substanțelor minerale utile.

- Introducerea trasabilității digitale continue și verificabile a resurselor minerale, de la extracție până la valorificare.

- Înlocuirea evidenței fragmentate și pe suport de hârtie cu fișe și documente electronice oficiale.

- Integrarea componentelor geospațiale (GIS) în evidența și monitorizarea activităților miniere.

- Asigurarea monitorizării în timp real a volumelor, traseelor și transformărilor substanțelor minerale utile.

- Consolidarea controlului de stat, transparenței și prevenirii activităților ilicite în domeniul exploatării subsolului.

- Alinierea proceselor de evidență și trasabilitate la Codul subsolului nr. 246/2024 și la bunele practici europene în domeniul guvernantei digitale și al gestionării resurselor naturale.

Această structură separă clar:

- evidența juridică a operatorului,
- evidența tehnică a zăcămintului,
- fluxul materialelor extrase,
- pierderile și deșeurile extractive,
- controlul de mediu,
- componenta GIS și raportare.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În procesul de elaborare a proiectului actului normativ au fost analizate mai multe opțiuni alternative pentru îmbunătățirea evidenței și controlului asupra substanțelor minerale utile extrase. O primă opțiune a constatat în menținerea situației actuale, cu aplicarea mecanismelor existente de raportare și control, bazate pe proceduri fragmentate și sisteme informaționale neintegrate. Această opțiune nu a fost luată în considerare, întrucât nu răspunde problemelor identificate privind lipsa trasabilității complete, capacitatea redusă de monitorizare și riscurile persistente de exploatare neautorizată a subsolului.

O a doua opțiune analizată a vizat optimizarea procedurilor administrative existente fără instituirea unui sistem informațional de stat dedicat, prin îmbunătățirea raportării manuale sau utilizarea unor aplicații informatice izolate. Această abordare a fost considerată insuficientă, deoarece nu asigură centralizarea datelor, interoperabilitatea instituțională, caracterul oficial al informațiilor și nici posibilitatea urmăririi integrate a lanțului de trasabilitate al substanțelor minerale utile.

A fost analizată și opțiunea utilizării unor sisteme informatice private sau a unor soluții voluntare la nivelul operatorilor economici. Această alternativă a fost respinsă, întrucât nu garantează standardizarea datelor, securitatea informațională, accesul autorităților publice la informații verificate și nici exercitarea controlului de stat în condiții de legalitate și transparență.

De asemenea, s-a examinat posibilitatea extinderii unor sisteme informaționale existente, fără instituirea unui cadru normativ distinct pentru trasabilitatea substanțelor minerale utile. Această opțiune nu a fost considerată viabilă, deoarece sistemele existente nu sunt concepute pentru gestionarea specifică a trasabilității resurselor minerale, nu acoperă întregul ciclu de viață al acestora și nu permit integrarea completă a datelor operaționale, geospațiale și de control.

În concluzie, opțiunile alternative analizate nu au oferit soluții pentru atingerea obiectivelor de transparență, trasabilitate, control și digitalizare.

Prin urmare, instituirea conceptului sistemului informațional dedicat trasabilității substanțelor minerale utile, reglementat printr-un act normativ distinct, a fost considerată singura opțiune capabilă să asigure un cadru unitar, integrat și eficient de gestionare a resurselor minerale utile.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea „Conceptului privind trasabilitatea substanțelor minerale utile” va genera un impact semnificativ pozitiv asupra sectorului public, atât la nivel instituțional, cât și operațional. Prin adoptarea acestui Concept, autoritățile publice vor beneficia de un cadru unitar și digitalizat pentru gestionarea informațiilor privind exploatarea, transportul și valorificarea resurselor minerale, ceea ce va conduce la:

Creșterea eficienței instituțiilor publice responsabile de monitorizarea și controlul sectorului minier, reducând timpul și resursele alocate proceselor manuale sau fragmentate;

Îmbunătățirea capacității de supraveghere și control, prin trasabilitatea completă a resurselor minerale, diminuând riscul exploatării ilegale sau raportării incorecte;

Standardizarea fluxurilor de informații și procedurilor administrative între autorități (agenții guvernamentale, autorități locale, instituții de control), eliminând redundanțele și discrepanțele;

Creșterea transparenței și responsabilității în gestionarea resurselor publice, prin accesul la date verificabile pentru luarea deciziilor și auditul instituțiilor publice;

Reducerea costurilor administrative pe termen mediu și lung, prin eliminarea proceselor manuale și a aplicațiilor izolate;

Facilitarea interoperabilității digitale între instituții, pregătind terenul pentru integrarea Conceptului cu alte platforme naționale și internaționale relevante.

În concluzie, Conceptul privind trasabilitatea substanțelor minerale utile va consolida capacitatea sectorului public de a gestiona resursele minerale într-un mod eficient, transparent și legal, justificând astfel necesitatea instituirii cadrului său normativ și operațional.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

În vederea asigurării funcționării eficiente a Sistemului informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase (SI TSMUE), Posesorul sistemului urmează să evalueze și să prezinte Instituției Publice „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică” necesarul de resurse TI pentru găzduirea SI TSMUE pe platforma tehnologică guvernamentală comună MCloud, pentru perioade de 6, 12 și 18 luni. În baza estimărilor prezentate, vor fi planificate și alocate resursele TI necesare pentru asigurarea găzduirii și funcționării sistemului.

Totodată, după darea în exploatare a SI TSMUE, Posesorul sistemului va încheia cu Administratorul tehnic un Acord privind administrarea tehnică și menținerea SI TSMUE. Acordul va stabili activitățile minime necesare pentru administrarea tehnică și menținerea sistemului, precum și volumul acestora. În baza prevederilor Acordului, vor fi determinate cheltuielile aferente administrării tehnice a SI TSMUE, care urmează să fie acoperite din bugetul de stat, prin intermediul granturilor acordate Instituției Publice „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică” de către fondator.

În ceea ce privește implementarea Conceptului privind trasabilitatea substanțelor minerale utile, aceasta nu presupune, la etapa actuală, alocarea unor mijloace financiare suplimentare. Conceptul are caracter strategic și metodologic și nu implică o implementare tehnică imediată. Prin urmare, resursele necesare la această etapă se limitează la activități de analiză, elaborare și coordonare, care pot fi realizate în limita capacităților instituționale și a resurselor existente ale autorităților și instituțiilor implicate.

Astfel, cheltuielile financiare aferente funcționării și administrării tehnice a SI TSMUE vor fi determinate ulterior, în funcție de necesarul efectiv de resurse TI și de condițiile stabilite prin Acordul privind administrarea tehnică și menținerea sistemului.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Implementarea „Conceptului privind trasabilitatea substanțelor minerale utile” este concepută astfel încât prin crearea unui cadru unitar și digitalizat pentru trasabilitatea substanțelor minerale utile, operatorii economici vor beneficia de o predictibilitate mai mare în planificarea activităților și conformarea la reglementările legale, reducând riscurile de neconformitate și eventualele sancțiuni.

De asemenea, Conceptul facilitează accesul rapid la informații relevante, ceea ce sprijină luarea de decizii strategice mai eficiente și optimizarea proceselor interne.

În ansamblu, Conceptul nu doar că elimină sarcinile administrative suplimentare, dar aduce și valoare adăugată sectorului privat prin creșterea transparenței, eficienței și competitivității în gestionarea resurselor minerale.

4.4. Impactul social

Implementarea „Conceptului privind trasabilitatea substanțelor minerale utile” are un impact social pozitiv, contribuind la creșterea transparenței și responsabilității în gestionarea resurselor minerale. Prin asigurarea trasabilității eficiente a substanțelor minerale, cetățenii și comunitățile locale beneficiază de informații clare privind modul în care resursele naturale sunt exploatate și utilizate, ceea ce consolidează încrederea publicului în instituțiile responsabile.

De asemenea, Conceptul sprijină dezvoltarea durabilă a comunităților afectate de activitățile miniere, prin reducerea riscurilor de exploatare necontrolată și prevenirea impactului negativ asupra mediului și sănătății publice. Prin promovarea unui cadru transparent și predictibil, operatorii economici sunt încurajați să adopte practici responsabile, ceea ce generează beneficii directe pentru societate, inclusiv crearea unui mediu de muncă mai sigur, protecția resurselor naturale și susținerea unor comunități locale mai stabile și prospere.

În ansamblu, Conceptul nu doar că optimizează trasabilitatea substanțelor minerale, dar contribuie și la coeziunea socială și bunăstarea generală a populației, consolidând responsabilitatea socială a sectorului economic și a autorităților publice.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Implementarea „Conceptului privind trasabilitatea substanțelor minerale utile” respectă pe deplin cadrul legal privind protecția datelor cu caracter personal, nefiind necesară colectarea de informații personale sensibile ale angajaților sau ale terților. Sistemul de trasabilitate se concentrează exclusiv pe date privind substanțele minerale, fluxurile acestora și operatorii economici, fără a compromite confidențialitatea persoanelor fizice implicate.

În plus, Conceptul promovează bune practici de securizare a datelor, prin integrarea mecanismelor existente de protecție a informațiilor în procesele operaționale, reducând riscurile de acces neautorizat, pierdere sau divulgare a datelor. Astfel, se asigură un echilibru între transparența necesară pentru trasabilitate și respectarea drepturilor fundamentale privind viața privată și protecția datelor personale.

Prin urmare, impactul Conceptului asupra datelor cu caracter personal este minim și controlat, consolidând încrederea operatorilor economici și a publicului în gestionarea responsabilă a informațiilor, fără a genera vulnerabilități suplimentare.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul de act normativ va asigura o conexiune echitabilă între toți subiecții de gen, garantând astfel accesul nediscriminatoriu la procesul dat.

4.5. Impactul asupra mediului

Implementarea „Conceptului privind trasabilitatea substanțelor minerale utile” are un impact pozitiv asupra mediului, deoarece contribuie la gestionarea responsabilă a resurselor minerale și la reducerea practicilor neconforme care pot genera degradare ecologică. Prin trasabilitate și monitorizarea fluxurilor de substanțe minerale, se facilitează identificarea și prevenirea exploatărilor ilegale sau ineficiente, ceea ce duce la protejarea ecosistemelor și la reducerea poluării asociate activităților extractive.

În plus, Conceptul sprijină deciziile bazate pe date, permițând autorităților să planifice și să reglementeze activitățile în conformitate cu normele de mediu, promovând o utilizare durabilă a resurselor naturale. Astfel, proiectul contribuie la consolidarea unui cadru de dezvoltare economică responsabilă, cu respectarea standardelor de protecție a mediului și cu reducerea riscurilor ecologice pe termen lung.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Proiectul Conceptului privind trasabilitatea substanțelor minerale utile extrase are un impact pozitiv asupra cadrului instituțional și administrativ prin instituirea unui mecanism unic, digital și integrat de evidență, monitorizare și control al substanțelor minerale utile pe întregul lanț, de la cercetare și extracție până la transport, prelucrare, depozitare și

valorificare. Stabilirea clară a rolurilor și responsabilităților instituțiilor implicate, precum și a drepturilor și obligațiilor utilizatorilor și operatorilor economici, va contribui la eficientizarea proceselor administrative și la uniformizarea practicilor de evidență și raportare.

Totodată, digitalizarea fluxurilor informaționale, prin utilizarea fișelor electronice de trasabilitate, a documentelor cu semnătură electronică și a componentelor GIS, precum și interoperabilitatea cu platformele guvernamentale, vor permite schimbul automatizat și verificabil de date, reducerea poverii administrative și diminuarea evidenței fragmentate pe suport de hârtie. Instituirea mecanismelor de audit, jurnalizare, control al accesului și securitate informațională va consolida capacitatea autorităților de monitorizare și control, va spori transparența și va contribui la prevenirea activităților ilicite în domeniul exploatarei subsolului.

Prin urmare, proiectul creează premise pentru modernizarea guvernantei resurselor minerale, creșterea eficienței administrative și asigurarea unei trasabilități digitale complete, transparente și verificabile a substanțelor minerale utile.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul hotărârii de Guvern nu are ca scop transpunerea actelor Uniunii Europene.

5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Proiectul hotărârii de Guvern nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În procesul de elaborare și promovare a proiectului au fost respectate regulile procedurale aplicabile pentru asigurarea transparenței decizionale, prevăzute de Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului. În vederea consultării publice privind inițierea elaborării proiectului, anunțul privind inițierea elaborării proiectului actului normativ a fost plasat pe: particip.gov.md și pe pagina web oficială a Ministerului Mediului, secțiunea Transparența decizională, compartimentul Anunțuri/Proiecte supuse consultărilor publice prin linkurile:

https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/16263

În conformitate cu prevederile pct.195 a Hotărârii Guvernului nr. 610/2018 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului proiectul hotărârii de Guvern privind aprobarea conceptului sistemului informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase a fost avizate cu:

- Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
- Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării
- Ministerul Finanțelor
- Agenția Guvernare Electronică
- Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal
- Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică

Prin avizul Agenției de Guvernare Electronică nr. 3007-226 din 16.07.2026, s-a recomandat examinarea, de către AGCC, în regim de lucru, a proiectului Conceptului sistemului informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase (număr unic 551/MM/2026), sub aspectul asigurării schimbului de date privind contururile zonelor și perimetrelor de exploatare, inclusiv al hărților digitale și al straturilor GIS, precum și al

modalității de realizare a acestui schimb de date prin intermediul platformei MConnect sau al altor soluții tehnice.

În acest context, setul de acte aferent proiectului cu numărul unic 551/MM/2026 a fost remis spre avizare. Ulterior, prin avizul AGCC nr. 36/01-06/1097 din 27.07.2026, au fost formulate propuneri și recomandări, care au fost acceptate și reflectate în versiunea revizuită a proiectului de act normativ, acestea fiind incluse și în tabelul de sinteză.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul a fost supus expertizei anticorupție și expertizei juridice în conformitate cu art.35 și art.37 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative. Propunerile și obiecțiile rezultatelor expertizelor menționate supra au fost acceptate și reflectate în versiunea revizuită a proiectului de act normativ, și sunt reflectate și respectiv în tabelul de sinteză.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Aprobarea proiectului de act normativ atrage după sine necesitatea elaborării Regulamentului resursei informaționale formate de Sistemul informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Pentru implementarea prevederilor „Conceptului privind trasabilitatea substanțelor minerale utile” este necesară adoptarea unui set de măsuri: în

- organizatorice,
- tehnice,
- procedurale care să sprijine eficiența activităților instituțiilor publice implicate prin prisma acțiunilor de protecție a mediului.

Astfel, în vederea asigurării implementării prevederilor conceptului, se impune dezvoltarea Sistemului informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase (SI TSMUE), ca platformă electronică integrată pentru colectarea, stocarea și raportarea datelor aferente. În acest sens, sistemul va permite autorităților competente monitorizarea trasabilității resurselor minerale utile extrase, în conformitate cu cadrul normativ aprobat.

Agenția de Mediu este responsabilă de coordonarea și asigurarea implementării măsurilor aferente dezvoltării și funcționării Sistemului informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase (SI TSMUE), în limitele competențelor stabilite de cadrul normativ.

Secretar de Stat

Grigore STRATULAT

SINTEZA
 obiecțiilor și propunerilor la proiectul hotărârii de Guvern
 privind aprobarea Conceptului sistemului informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare prealabilă și consultare publică			
Agencia de Guvernare Electronică Nr. 3007 – 082 din 07.04.2026	1.	La proiectul Conceptului: 1. Pct. 7 propunem a fi redactat cu următorul cuprins: „7. Prezentul Concept utilizează noțiunile prevăzute în Codul Subsolului nr. 246/2024, precum și noțiuni proprii.”;	Se acceptă, proiectul de act normativ a fost ajustat
	2.	2. Pct. 14 urmează a fi completat cu trimiterea la „Hotărârea Guvernului nr. 677/2025 cu privire la consolidarea accesului la serviciile publice electronice în cadrul Portalului guvernamental integrat EVO utilizat la prestarea serviciilor publice electronice și aprobarea măsurilor necesare pentru implementarea modelului unitar de design.”.	Se acceptă, proiectul de act normativ a fost ajustat
	3.	3. Subpct. 15.3 propunem a fi exclus, având în vedere conținutul similar al acestuia cu norma de la subpct. 15.2.	Se acceptă, proiectul de act normativ a fost ajustat
	4.	4. La subpct. 16.2, precum și pe tot parcursul textului proiectului recomandăm utilizarea abrevierii corespunzătoare prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 211/2019 privind platforma de interoperabilitate (MConnect), și anume „platforma MConnect”, obiecție valabilă pentru alte trimiteri sau abrevieri.	Se acceptă, proiectul a fost ajustat
	5.	5. La Capitolul VII: 5.1 În conformitate cu prevederile pct. 2.2.7 din Anexa nr. 3 la Reglementarea tehnică „Procese ciclului de viață al software-ului” RT 38370656-002:2006”, obiectele informaționale care sunt împrumutate din alte sisteme urmează să fie reglementate expres în textul proiectului. În acest, pentru obiectele informaționale împrumutate urmează a fi prevăzute identificatorul descris în sistemul/resursa informațională din care este	Se acceptă, proiectul de act normativ a fost ajustat

	împrumutat cum ar fi IDNP pentru persoanele fizice și respectiv IDNO pentru unitățile de drept. În acest sens și pct. 35 urmează a fi ajustat corespunzător. 5.2 Pct. 37 propunem a fi redat cu următorul cuprins: „37. Pentru schimbul de date, SI TSMUE interacționează, prin intermediul platformei guvernamentale de interoperabilitate (MConnect), inclusiv cu utilizarea MConnect Events prin interfețe de programare a aplicațiilor (API), pentru expunerea evenimentelor în timp real în contextul realizării serviciilor proactive, cu următoarele resurse și sisteme informaționale:” 5.3 Pct. 38 urmează a fi redat cu următorul cuprins: „38. SI TSMUE va interacționa cu următoarele sistem informaționale partajate.” și completat cu un subpct. nou care să reglementeze interacțiunea cu Portalul guvernamental integrat EVO, în vederea gestionării notificărilor emise în cadrul SI TSMUE pentru persoane juridice. 5.4 La finalul Capitolului se propune introducerea unui punct nou cu următorul cuprins: „xx. În scopul asigurării interoperabilității și a schimbului de date cu alte sisteme și resurse informaționale de stat, Agenția de Mediu înregistrează activele semantice utilizate în Sistemul informațional „Catalogul semantic”; 6. Capitolul VIII urmează a fi completat cu norme aferente implementării modelului unitar de design în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 677/2025. Astfel, conform prevederilor pct. 4, 6 și 7 din Hotărârea menționată, Ministerele, Cancelaria de Stat, alte autorități centrale și structurile din subordinea lor, prestatorii de servicii publice - vor utiliza modelul unitar de design în toate etapele de proiectare, dezvoltare și actualizare a resurselor și sistemelor informaționale destinate prestării serviciilor publice electronice, precum și vor aplica modelul unitar de design la crearea sau dezvoltarea altor resurse și sisteme informaționale de stat care nu sunt destinate prestării serviciilor publice electronice sau la crearea și dezvoltarea noilor site-uri web oficiale. În acest sens, propunem următoarea redacție: „xx. La dezvoltarea SI TSMUE a fost implementat modelul unitar de design în corespundere cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 677/2025.”; precum și normă aferentă implementării Hotărârea Guvernului nr. 414/20112 cu privire la măsurile de consolidare a centrelor de date în sectorul public și de raționalizare a administrării sistemelor informaționale de stat în partea ce ține de găzduirea	Se acceptă, proiectul de act normativ a fost ajustat Se acceptă, proiectul de act normativ a fost ajustat Se acceptă, proiectul de act normativ a fost ajustat Se acceptă, proiectul de act normativ a fost ajustat
--	---	---

7.	SI TSMUE: „XX. SI TSMUE va fi găzduit pe platforma tehnologică comună (MCloud).” 7. Capitolul IX urmează a fi redactat în corespundere cu prevederile pct. 2.2.9 din Anexa nr. 3 la Reglementarea tehnică „Procese ciclului de viață al softwareului” RT 38370656-002:2006” și anume descrierea „cerințelor generale față de securitatea informațională a sistemului” și „măsurile de bază privind asigurarea securității informaționale a sistemului”. În acest sens, normele acestui capitol urmează a fi redactate după următorul cuprins: „SI TSMUE asigură realizarea următoarelor obiective de securitate: 1) autentificarea – garantează că zonele restricționate ale SI TSMUE vor fi accesibile doar utilizatorilor cu o identitate verificată prin serviciul electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass); 2) autorizarea – garantează că utilizatorii autentificați prin serviciul electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass) pot accesa serviciile și datele care corespund drepturilor lor de acces. În cadrul SI TSMUE se asigură generarea și păstrarea înregistrărilor de audit ale securității pentru operațiile de prelucrare a datelor cu caracter personal în condițiile cadrului normativ în materie de protecție a datelor cu caracter personal. SI TSMUE va utiliza funcționalitatea de autentificare doar prin intermediul serviciului electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass). Utilizatorii SI TSMUE vor fi autorizați să acceseze doar blocurile funcționale și datele pentru care au permisiunile necesare, conform rolurilor fiecăruia. Utilizatorii și rolurile acestora vor fi gestionate prin intermediul serviciului MPass. SI TSMUE va prelua rolurile utilizatorilor din serviciul electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass). O necesitate importantă legată de securitate este necesitatea păstrării înregistrărilor de audit pentru analiza integrității SI TSMUE și pentru monitorizarea activității utilizatorilor. SI TSMUE se va baza pe un mecanism de înregistrări de audit dublu (intern și cu utilizarea serviciului electronic guvernamental de jurnalizare (MLog), ce urmează practicile internaționale.”	Se acceptă, proiectul de act normativ a fost ajustat și completat conform propunerilor
	Avizare	

**1. Serviciul
Tehnologia
Informației și
Securitate
Cibernetică**

Nr. 1.4/1062/26
din 08.06.2026

Prin prezenta, în ordinea examinării proiectului de hotărâre *privind aprobarea Conceptului sistemului informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase (număr unic 551/MM/2026)*, I.P. „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică”, în limita competențelor funcționale, comunică următoarele propuneri și obiecții.

La proiectul de hotărâre:

1. În clauza de aprobare:

1.1. după textul „art. 22” se va completa cu textul „lit. c) și”, având în vedere atribuția Guvernului de aprobare a creării sistemelor și resurselor informaționale de stat;

1.2. se va exclude textul „și al art.16 alin. (1) din Legea nr. 71/2007 cu privire la registre (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 70-73, art. 354), cu modificările ulterioare”, întrucât proiectul de hotărâre nu conține prevederi despre instituirea vreunui Registru.

2. În contextul aceluiași argument de la sbp. 1.1, proiectul de hotărâre se va completa cu o nouă prevedere, având următorul cuprins: „1. Se creează Sistemul Informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase”.

3. Se va completa cu o prevedere care să stabilească responsabilitatea elaborării și aprobării Regulamentului resurselor informaționale ținute pe Sistemul informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase, în conformitate cu art. 76 alin. (2) din Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat și art. 47 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

4. La Contrasemnatori se va indica inclusiv Viceprim-ministrul, ministrul Dezvoltării Economice și Digitalizării, reieșind din misiunea ministerului și pct. 9 sbp. 9 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, aprobat prin Anexa nr.1 la Hotărârea Guvernului nr.143/2021.

La proiectul Conceptului sistemului informațional de trasabilitatea substanțelor minerale utile extrase:

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost ajustat

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost ajustat și
completat conform propunerilor

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost completat
potrivit art.16 alin.(2) din Legea nr.71/2007 cu
privire la registre

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost completat
cu pct.6

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost ajustat și
completat conform propunerilor

5. La pct. 7, după textul „*Codul Subsolului nr. 246/2024*” se va completa cu textul „*și Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat*”.

6. Se va exclude sbp. 14.2. Potrivit art. 76 alin. (2) lit. a), din Legea nr. 467/2003, conceptul sistemului informațional definește: spațiul funcțional, structura organizatorică, spațiul informațional, spațiul tehnologic, ecuritatea sistemului informațional și protecția informației. În acest context, revederile Legii nr. 71/2007 cu privire la registre nu reglementează aspecte ce urmează a fi descrise în Conceptul sistemului informațional de trasabilitatea substanțelor minerale utile extrase, ci aspecte aferente constituirii, ținerii, administrării și funcționării registrelor. Prin urmare, includerea acestei legi în lista actelor normative care fundamentează Conceptul sistemului informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase nu este necesară. Actul normativ respectiv va constitui temei juridic relevant la elaborarea și aprobarea Regulamentului resursei informaționale formate și gestionate în cadrul sistemului informațional.

7. La sbp. 14.5, numărul „1412” se va substitui cu numărul „148”.

8. La sbp. 14.9, numărul „1212” se va substitui cu numărul „128”.

9. La sbp. 14.11, numărul „7012” se va substitui cu numărul „708”.

10. La sbp. 14.21, numărul „712” se va substitui cu numărul „78”.

11. Cu referire la punctele 24, 25 și 26, subliniem că conform art. 9 din Legea nr. 71/2007 cu privire la registre, registratorii, furnizorii și destinarii reprezintă subiecți ai raporturilor juridice în domeniul registrelor. Or, potrivit art. 7 alin. (2) din Legea nr. 467/2003, subiecți ai raporturilor juridice în domeniul creării, administrării, mentenanței, dezvoltării și utilizării sistemelor informaționale de stat sunt:

- a) proprietarul sistemului informațional;
- b) posesorul sistemului informațional;
- c) deținătorul sistemului informațional;
- d) administratorul tehnic al sistemului informațional;
- e) utilizatorii sistemului informațional.

Prin urmare, prevederile de la punctele 24-26 se vor expune într-un singur punct, după cum urmează:

„24. *Utilizatorii SI TSMUE sunt: registratorii, furnizorii datelor și destinarii.*

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost ajustat

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost ajustat și
completat conform propunerilor

Se acceptă, proiectul a fost ajustat
Se acceptă, proiectul a fost ajustat
Se acceptă, proiectul a fost ajustat
Se acceptă, proiectul a fost ajustat

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost ajustat și
completat conform propunerilor

24.1. Registratorii SI TSMUE sunt Ministerul Mediului, Agenția de Mediu, entitățile de cercetare și inovare geologică, cercetătorii și consilierii în domeniul resurselor minerale.

24.2. Furnizorii datelor în SI TSMUE sunt Agenția de Mediu, operatorii economici titulari de autorizații, entitățile de cercetare și inovare. Aceștia trebuie să asigure corectitudinea și autenticitatea datelor încărcate în sistem și să actualizeze informațiile conform legislației.

24.3. Destinatarii datelor din SI TSMUE sunt persoanele fizice sau juridice autentificate deținători de autorizații de folosire a subsolului, organe de ocrotire a normelor de drept; care utilizează resursele sistemului pentru monitorizarea și gestionarea trasabilității substanțelor minerale utile, conform legislației.”.

12. Se vor exclude punctele 27 și 28 întrucât prevederile acestora depășesc obiectul de reglementare al Conceptului, urmând să fie incluse în viitorul Regulament al resurselor informaționale ținute pe Sistemul informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase.

13. La subpunctele 33.1.6, 36.1.2, 36.5.3, 36.6.1 și pct. 52, se operează cu noțiunile: administrator, administratorul SI TSMUE, administratorul de sistem. Astfel, pentru a nu crea confuzii ulterioare între noțiunile respective cu noțiunea de administrator tehnic, se va specifica expres cine exercită rolurile de „administrator, administrator SI TSMUE, administrator de sistem”. Or, administratorul tehnic al SI TSMUE va exercita atribuțiile în conformitate cu Regulamentul privind administrarea tehnică și menținerea resurselor și sistemelor informaționale de stat aprobat prin Anexa nr. 5 la Hotărârea Guvernului nr. 414/2018.

14. Se va revizui cuprinsul sbp. 38.6, întrucât redacția actuală nu este clară.

15. Pct. 47 se va expune în redacție nouă, după cum urmează: „47. SI TSMUE utilizează platforma de găzduire bazată pe tehnologii de tip container, care presupune utilizarea rațională a resurselor, și este găzduit pe platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud).”.

16. Se va exclude pct. 56, întrucât prevederea respectivă a fost încorporată în pct. 47.

17. La pct. 65, sintagma „mijloace software și hardware” se va substitui cu sintagma „resurse de tehnologie informațională” la forma

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost ajustat

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost ajustat cu
cuvântul deținătorul (Agenția de Mediu)

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost ajustat
Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost ajustat

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost ajustat

	gramaticală corespunzătoare, consecvent pct. 4 sbp. 3) din Hotărârea Guvernului nr. 128/2014 privind platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud). Suplimentar, se va completa compartimentul 4.2. din Nota de fundamentare cu următorul text: <i>„Posesorul SI TSMUE urmează să estimeze și să prezinte către Instituția Publică „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică” resursele TI necesare pentru găzduirea SI TSMUE pe platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud), pentru 6, 12, 18 luni. În baza estimărilor se vor planifica și se vor aloca resursele TI necesare.</i> <i>Urmare a dării în exploatare a SI TSMUE, Posesorul va încheia cu Administratorul tehnic Acordul privind administrarea tehnică și menținerea SI TSMUE, care va include activitățile minime privind administrarea tehnică și menținerea SI TSMUE, precum și volumul acestora. În baza Acordului vor fi estimate cheltuielile pentru administrare tehnică a SI TSMUE care urmează a fi acoperite din bugetul de stat, prin intermediul granturilor oferite Instituției Publice „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică”, de către fondator.”.</i>	Se acceptă, proiectul de act normativ a fost ajustat și completat conform propunerilor Se acceptă, Nota de fundamentare a fost ajustată și completată conform propunerilor
2. Agenția de Guvernare Electronică Nr. 3007 – 188 din 12.06.2026	Instituția publică „Agenția de Guvernare Electronică” (în continuare – IP AGE) a examinat proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea Conceptului sistemului informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase (număr unic 551/MM/2026), autor – Ministerul Mediului, prezentat spre avizare, și comunică următoarele. Apreciam că, la definitivarea versiunii inițiale a proiectului, autorul a acceptat și a integrat în textul proiectului de Concept majoritatea obiecțiilor și propunerilor formulate la etapa coordonării prealabile a proiectului, prin avizul IP AGE nr. 3007-082 din 07.04.2026. Totodată, în urma examinării textului prezentat spre avizare, în limitele competențelor, formulăm următoarele obiecții și propuneri: La proiectul de hotărâre a Guvernului: 1. Pct. 2 de perfecționat redacțional, în scopul aducerii în concordanță cu prevederile art. art. 72 alin. (2) din Legea 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat. Propunem expunerea	Se ia act Se acceptă, proiectul de act normativ a fost modificat

punctului respectiv cu următorul conținut: „2. *Ministerul Mediului va asigura condițiile juridice, financiare și organizatorice pentru crearea, administrarea, mentenanța și dezvoltarea Sistemului informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase.*”.

La proiectul de Concept al SI TSMUE:

2. La **pct. 12**, principiile fundamentale, la **sbp. 12.2** și **sbp. 12.6**, cuprind atât „principiul accesibilității și transparenței”, cât și un „principiu al transparenței” distinct, cu conținut parțial suprapus, motiv pentru care recomandăm comasarea acestora în vederea evitării redundanței normative.

3. La **pct. 14**, care enumeră cadrul normativ aplicabil în domeniul informatizării, se atestă mai multe erori de redactare a numerelor și a anilor unor acte normative, care urmează a fi verificate și corectate.

Astfel: 2.1. la **sbp. 14.3**, trimiterea la „Legea nr. 142/20112 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate” se va reda corect ca „Legea nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate”;

2.2. de asemenea, trimiterile la „Legea nr. 1412/2023 privind accesul la informațiile de interes public”, la „Hotărârea Guvernului nr. 1212/2014 privind platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud)”, la „Hotărârea Guvernului nr. 7012/2014 privind serviciul electronic guvernamental de jurnalizare (MLog)” și la „Hotărârea Guvernului nr. 414/20112 cu privire la măsurile de consolidare a centrelor de date în sectorul public și de raționalizare a administrării sistemelor informaționale de stat” conțin numere și/sau ani redactați eronat, motiv pentru care numerele și anii respectivelor acte normative urmează a fi verificați și redați în conformitate cu sursele oficiale;

2.3. la **sbp. 14.21**, trimiterea la Reglementarea tehnică „Procese ciclului de viață al software-ului”, indicată ca „RT 352370656 002:2006”, se va reda corect ca „RT 38370656-002:2006”.

4. **Sbp. 16.2** se propune de perfecționat redacțional și de expus cu următorul conținut: „16.2. *asigurarea interoperabilității prin efectuarea schimbului de date cu resursele și sistemele informaționale de stat relevante prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect) pentru:*”.

5. **Sbp. 33.1 și 33.2** considerăm necesar de revizuit, în scopul aducerii în concordanță cu pct. 2.2.7 din Anexa 3 la Reglementarea tehnică RT

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost ajustat

Se acceptă,
au fost verificate și corectate erorile privind
numerele și anii actelor normative

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost ajustat

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost ajustat

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost ajustat

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost supus
modificărilor, conform propunerilor

38370656-002:2006 „Procese ciclului de viață al software-ului”, aprobată prin Ordinul ministrului dezvoltării informaționale nr. 78/2006, care prevede că este necesar de determinat dacă obiectul informațional al unui sistem informațional este propriu (adică, el este inițial luat în considerație și identificat în sistemul dat) sau *împrumutat* (adică, *este luat împreună cu identificatorul din alt sistem și în acest caz nu se admite modificarea identificatorului*, iar setul de atribute și lista de evenimente pot fi împrumutate parțial și/sau completate); apoi se descrie structura identificatorului pentru fiecare obiect, atât pentru cel propriu, cât și pentru cel împrumutat. În acest context:

3.1. **Sbp. 33.1.1 – 33.1.3** urmează să fie revizuite, comasate într-un singur punct, care va avea următorul conținut: „*33.1.1. identificatorul obiectului informațional „utilizator autentificat” - numărul de identificare de stat al persoanei fizice (IDNP) din Registrul de stat al populației;*”.

3.2. Subsecvent, considerăm că la **sbp. 33.1.6**, care se referă la rolul în sistem al utilizatorului autentificat, sintagma „operator economic” necesită să fie exclusă, acesta reprezentând un obiect informațional distinct al SI TRMUE – conform pct. 33.2 din proiectul de Concept.

3.3. **Sbp. 33.2.1 și 33.2.3** urmează a fi revizuite, comasate într-un singur punct, care va avea următorul conținut: „*33.2.1. identificatorul obiectului informațional „operator economic” - numărul de identificare de stat al unității de drept (IDNO) din Registrul de stat al unităților de drept;*”.

6. La **pct. 37** textul „platformei guvernamentale de interoperabilitate (MConnect)” să se substituie cu textul „platformei de interoperabilitate (MConnect)”, utilizând denumirea exactă a acesteia din Hotărârea Guvernului nr. 211/2019.

7. La **sbp. 38.6**, deși autorul a preluat redacția propusă a normei introductive și a completat lista cu un subpunct distinct destinat Portalului guvernamental integrat EVO, textul subpunctului respectiv este redactat eronat și incomplet, fiind omise denumirea completă a portalului și obiectul interacțiunii. În acest sens, propunem ca subpunctul respectiv să fie expus cu următorul conținut: „*38.6. Portalul guvernamental integrat EVO – pentru gestionarea notificărilor emise în cadrul SI TSMUE destinate persoanelor juridice.*”.

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost corectat cu
Reglementarea tehnică RT 38370656-002:2006

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost revizuit și
comasate p-le 33.1.1 și 33.1.3

Se acceptă,
sintagma „operator economic” a fost omisă

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost revizuit și
comasate p-le 33.1.2 și 33.1.3

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost ajustat

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost supus
modificărilor, conform propunerilor

Se acceptă,

		8. La pct. 47 de indicat denumirea completă a platformei respective - „<i>platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud)</i>”, conform Hotărârii Guvernului nr. 128/2014. 9. Pentru asigurarea conformității cu cerințele de tehnică legislativă, semnalăm și câteva inexactități redacționale care urmează a fi remediate. Denumirea sistemului din titlul Secțiunii 1 a Capitolului VII și din titlul Capitolului IX, este redată eronat ca „SI TRMUE”, urmând a fi corectată în „SI TSMUE”.	proiectul de act normativ a fost ajustat Se acceptă, titlul Secțiunii 1 a Capitolului VII și din titlul Capitolului IX au fost corectate
3. Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal Nr. 04-01/2147 din 16.06.2026		Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova a examinat proiectul de hotărâre <i>privind aprobarea Conceptului sistemului informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase (număr unic 551/MM/2026)</i>, autor – Ministerul Mediului și, reieșind din competențele funcționale, comunică lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se ia act
4. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale Nr. 12 – 3317 din 17.06.2026		Ca urmare a examinării <i>proiectului de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului sistemului informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase (număr unic 551/MM/2026)</i>, în limita competențelor funcționale, comunicăm următoarele: La pct. 13.3, 14.3, 14.5, 14.8, 14.9, 14.11, 14.12 și 14.20 din proiectul Conceptului, au fost identificate erori privind indicarea numărului și/sau anului unor acte normative, fapt ce afectează corectitudinea referințelor normative utilizate în proiect. În acest sens, proiectul urmează a fi revizuit și ajustat prin indicarea corectă a denumirii, numărului și anului actelor normative la care se face trimitere, în conformitate cu cerințele art. 55 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, potrivit căruia trimiterea la un act normativ se realizează prin indicarea denumirii, numărului și anului adoptării, aprobării sau emiterii actului citat.	Se acceptă, proiectul de act normativ a fost ajustat Se acceptă, proiectul de act normativ a fost ajustat
5. Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Cu referire la proiectul de hotărâre privind aprobarea Conceptului sistemului informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase (număr unic 551/MM/2026) remis spre avizare, conform competențelor funcționale, comunicăm următoarele.	

Nr. 13/2-2049 din
17.06.2026

La proiectul Hotărârii

În vederea asigurării conformității cu prevederile art. 22 lit. c) din Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, se impune completarea textului proiectului prin introducerea unui punct nou, (fapt ce va genera reindexarea subsecventă a structurii textului), după cum urmează: „1. Se instituie Sistemul informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase.”.

Referitor la pct. 2 (renumerotat ca pct. 3), reiterăm că normele imperative ale art. 7 2 alin. (2) din Legea nr. 467/2003 stipulează în mod expres că atribuțiile posesorului vizează în mod nemijlocit sistemul informațional ca entitate tehnică, nu conceptul structural al acestuia. Prin urmare, pentru a asigura corelarea normativă, se propune expunerea pct. 2 în următoarea redacție: „3. Ministerul Mediului va asigura condițiile juridice, financiare și organizatorice necesare pentru crearea, administrarea, mentenanța și dezvoltarea Sistemului informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase.”.

La Conceptul Sistemului informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase

În scopul respectării exigențelor de claritate și concizie normativă, cât și eliminare a redundanțelor, atenționăm că în pct. 5 se conține două enunțuri: scopul SI și una din cerințele funcționale a SI.

În acest sens, reamintim că potrivit prevederilor pct. 2.2.2. din Anexa nr. 3 la Reglementarea tehnică „Procese ciclului de viață al software-ului” RT 352370656 002:2006 aprobată prin Ordinul Ministrului Dezvoltării Informaționale nr. 712/2006, în Capitolul II Dispoziții generale, se vor expune succint: destinația și scopul SI, iar cerințele funcționale a SI se vor expune la Capitolul IV Spațiul funcțional al SI. Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării al Republicii Moldova urmare raționamentelor menționate supra, pct. 5 se propune în următoarea redacție: „5. Scopul creării SI TSMUE constă în constituirea unei resurse informaționale menite să asigure monitorizarea fluxului complex al substanțelor minerale utile extrase: de la extragere și transport, până la prelucrare, valorificare și comercializare.”. Conform prevederilor reglementării tehnice vizate supra, pct. 6 care conține definiția SI se va expune înaintea pct. 5.

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost completat

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost ajustat

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost ajustat
conform propunerilor

Se acceptă,

	Pct. 16 urmează a fi revizuit în scopul delimitării clare a funcției de evidență a datelor (formare a bazei de date) de cea de administrare a acestora. Cu referire la sintagmele utilizate „formarea BD” și „înregistrarea datelor”, recomandăm, în funcție de contextul tehnico-juridic al utilizării, înlocuirea acestora pe tot cuprinsul Conceptului cu sintagmele „luarea la evidență primară” și/sau după caz „actualizarea datelor”. Cu referire la procedura de radiere a datelor reglementată la pct. 15.1, reiterăm necesitatea instituirii unei clauze distincte care să specifice expres că radierea datelor presupune exclusiv modificarea statutului operațional al acestora, iar nu eliminarea (distrugerea) lor fizică din cadrul sistemului. În context, informăm despre obligativitatea dotării fiecărui obiect informațional menționat la pct. 33 cu un atribut structural obligatoriu denumit „statut”. Acesta are rolul de a reflecta starea operațională sau juridică actuală a obiectului, în strânsă corelare cu natura sa specifică, de exemplu, „activ”, „modificat”, „arhivat”, „radiat”.	Pct 16 a fost revizut prin prisma propunerilor înaintate Se acceptă, proiectul de act normativ a fost ajustat Se acceptă parțial, La etapa elaborării și aprobării Conceptului, acest statut are caracter convențional. Reglementarea expresă a acestuia va fi inclusă în prevederile Regulamentului.
6. Ministerul Finanțelor Nr. 09/2- 03/434/972 Din 19.06.2026	La solicitarea Cancelariei de Stat nr. DGPȘG-2489-18-69-1434 din 02 iunie 2026, Ministerul Finanțelor a examinat proiectului Hotărârii Guvernului <i>privind aprobarea Conceptului sistemului informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase (număr unic 551/MM/2026)</i> și, în limita atribuțiilor funcționale, comunică următoarele. <i>La proiectul de hotărâre</i> Proiectul hotărârii urmează a fi redactat pe tot parcursul textului în vederea eliminării greșelilor gramaticale, de ortografie și de punctuație, pentru a asigura respectarea prevederilor art. 54 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Totodată, se propune completarea proiectului cu un punct nou care să stabilească entitatea și termenul de prezentare Guvernului spre aprobare a proiectului Regulamentului resursei informaționale formate de SI TSMUE (Sistemul informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase), spre exemplu: „<i>Ministerul Mediului, în termen de „n” luni de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, va prezenta Guvernului spre adoptare actul normativ privind instituirea Sistemului informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase și aprobarea Regulamentului resursei informaționale formate de Sistemul informațional de trasabilitate a</i>	Se acceptă, proiectul de act normativ a fost redactat în vederea eliminării greșelilor gramaticale, de ortografie și de punctuație Se acceptă, proiectul de act normativ a fost completat cu prevederile propuse

substanțelor minerale utile extrase”. Obligația de a indica în proiectul de act normativ privind aprobarea Conceptului unui sistem informațional, a termenului de elaborare și prezentare spre aprobare a Regulamentului resursei informaționale rezidă din prevederile Legii nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat (art. 76 și art. 22 lit. d)).

La Conceptul Sistemului informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase din anexă la proiectul de hotărâre

La punctul 14, se propune completarea textului cu un subpunct nou, care va reflecta prevederile *Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal*, cu numerotarea corespunzătoare.

Concomitent, se propun unele ajustări la textul proiectului hotărârii, și anume:

- la subpunctul 14.3. în loc de anul „20112” se va indica anul „2018”;
- la subpunctul 14.5. în loc de nr. „1412” se va indica nr. „148”;
- la subpunctul 14.9. în loc de nr. „1212” se va indica nr. „128”;
- la subpunctul 14.12. în loc de anul „20112” se va indica anul „2018”;
- la subpunctul 14.21. în loc de nr. „712” se va indica nr. „78”.

Completarea propusă este imperativă, deoarece sistemul informațional (SI TSMUE) va asigura colectarea și prelucrarea unor categorii de date cu caracter personal aferente operatorilor economici, conducătorilor auto și personalului de control (nume, IDNP, semnături electronice etc.).

Neinclusiunea Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal în „Spațiul juridico-normativ” încalcă rigorile de proiectare a sistemelor informatice de stat stabilite de Legea nr. 467/2003 *cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat* și Reglementarea tehnică „Procese ciclului de viață al software-ului” RT 38370656-002:2006, aprobată prin Ordinul Ministerului Dezvoltării Informaționale nr.78/2006.

La punctul 22 se propune modificarea textului și expunerea acestuia în următoarea redacție: „*Deținătorul SI TSMUE este Agenția de Mediu, care asigură crearea, administrarea, mentenanța și dezvoltarea sistemului, precum și păstrarea permanentă a informațiilor de trasabilitate a substanțelor minerale utile.*”. Ajustarea este imperativă pentru asigurarea clarității, predictibilității și acurateții normei juridice, în strictă conformitate cu exigențele art. 54 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative,

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost ajustat

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost ajustat

Se acceptă,

		evitându-se astfel interpretările ambigue sau paralele în procesul de aplicare a actului. Referitor la capitolul VII, în titlul Secțiunii 1, și în titlul capitolului IX abrevierea „SI TRMUE” se substituie cu abrevierea „SI TSMUE”. Modificarea este necesară pentru asigurarea uniformității terminologice în textul actului normativ și corelarea strictă cu punctul 1 din Concept, care definește abrevierea oficială a sistemului ca fiind „SI TSMUE”. În concluzie, Ministerul Finanțelor este disponibil de a examina repetat proiectul de hotărâre, după luarea în considerare a obiecțiilor formulate.	Pct.22 al proiectului de act normativ a fost modificat Se acceptă, proiectul de act normativ a fost ajustat
7. Universitatea de Stat din Moldova <i>(Institutul de Geologie și Seismologie)</i>		Nu a fost prezentat avizul la solicitarea MM nr. 09-07/1999 din 18.06.2026	
		Avizare repetată	
8. Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică <i>Nr. 1.4/1266/26 din 08.07.2026</i>		Prin prezenta, în ordinea examinării repetate a proiectului de hotărâre privind aprobarea Conceptului sistemului informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase (număr unic 551/MM/2026), în limita competențelor funcționale, I.P. „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică” comunică următoarele propuneri la redacția definitivată a proiectului. Din cuprinsul pct. 6 al proiectului de hotărâre, se va exclude textul „înstituirea Sistemului informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase și” întrucât la pct. 1 se stabilește deja instituirea Sistemului informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase. În proiectul Conceptului sistemului informațional de trasabilitatea substanțelor minerale utile extrase, din Anexa la proiectul de hotărâre: 1. din denumirea Capitolului II, se vor exclude caracterele „I.”; 2. la sbp. 14.5, textul „129/2011” se va substitui cu „133/2011”, după caz „195/2024”. Or, în data de 23.08.2026 intră în vigoare Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal, urmând a fi abrogată Legea nr. 131/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.	Se acceptă, proiectul de act normativ a fost ajustat Se acceptă, proiectul de act normativ a fost ajustat Se acceptă, proiectul de act normativ a fost ajustat

9. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale Nr. 12 – 3852 din 08.07.2026	Ca urmare a examinării proiectului de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului sistemului informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase (număr unic 551/MM/2026), remis în procedura de expertizare, comunicăm faptul că, în Sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiectul hotărârii de Guvern, autorul a menționat că, acceptă propunerile înaintate prin Avizul nr. 12-3317 din 17.06.2026, însă ajustări în cadrul proiectului de hotărâre la Conceptul sistemului informațional, nu au fost operate. Astfel, în conformitate cu cerințele art. 55 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, potrivit căruia trimiterea la un act normativ se realizează prin indicarea denumirii, numărului și anului adoptării, aprobării sau emiterii actului citat, comunicăm următoarele: La proiectul Conceptului: La pct. 14.5 textul „129/2011”, se va substitui cu numărul „133/2011”; la pct. 14.8 textul „690/2017”, se va substitui cu textul „1090/2013”; la pct. 14.12 anul „2012”, se va substitui cu anul „2018”.	Se ia act de informația prezentată, urmând a fi ajustat proiectul de act normativ prin prisma avizului nr. 12-3317 din 17.06.2026. Se acceptă, proiectul de act normativ a fost ajustat, la sbp. 14.5, se completează cu textul „195/2024”, or, în data de 23.08.2026 intră în vigoarea Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal în redacție nouă.
10. Ministerul Finanțelor din e-Legiferare	La solicitarea Ministerului Mediului nr. 09-07/2209 din 06 iulie 2026, Ministerul Finanțelor a examinat repetat proiectului Hotărârii Guvernului privind aprobarea Conceptului sistemului informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase (număr unic 551/MM/2026) și, în limita atribuțiilor funcționale, comunică lipsa propunerilor și obiecțiilor pe marginea proiectului indicat.	Se ia act de informația prezentată
11. Agenția de Guvernare Electronică Nr. 3007 – 226 din 16.07.2026	Instituția publică „Agenția de Guvernare Electronică” (în continuare – IP AGE) a examinat proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea Conceptului sistemului informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase (număr unic 551/MM/2026), autor – Ministerul Mediului, prezentat spre informare, și comunică următoarele. La proiectul Conceptului: 1. La subpct.16.1.2 din proiectul Conceptului este propusă scara de reprezentare cartografică „1:1.000.000” pentru evidența contururilor zonelor de exploatare, depozitare și prelucrare a substanțelor minerale utile extrase, scară improprie pentru delimitarea exactă a acestor zone. Potrivit pct. 18 din Anexa nr. 3 (Regulamentul cu privire la atribuirea perimetrelor geologice și miniere) la Hotărârea Guvernului nr.570/2009 din 11.09.2009, scara planului	Se acceptă, proiectul de act normativ a fost ajustat, scara a fost corectată 1:5000, întru cât conceptul TSMUE vizează mai multe zone de exploatare, depozitare și prelucrare a substanțelor minerale utile extrase pe întreg teritoriu RM.

	topografic aferent proiectului perimetrului minier se alege în funcție de mărimea sectorului de subsol, dar nu mai mică decât scara de 1:5000. Subsecvent, recomandăm revizuirea scării propuse la subpct.16.1.2, în sensul utilizării unei scări nu mai mici decât 1:5.000, precum și coordonarea acestui aspect cu Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru, în măsura în care delimitarea vizează exclusiv zonele de exploatare (perimetrul minier). 2. La pct.34.6 se va exclude limitarea utilizării Portalului guvernamental integrat EVO exclusiv la „<i>persoanele juridice</i>”, întrucât, potrivit subpct.7.1 din proiectul Conceptului, calitatea de operator economic poate fi deținută atât de persoane juridice, cât și de persoane fizice. Reieșind din acest temei, pct.34.6 se va expune extinzând sfera de aplicare a notificărilor emise în EVO și asupra persoanelor fizice titulare ale calității de operator economic. 3. La subpct.14.5 se va substitui trimiterea eronată la „<i>Legea nr.129/2011 privind protecția datelor cu caracter personal</i>” cu trimiterea corectă la Legea nr.195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal, act normativ care va intra în vigoare la data de 23.08.2026. 4. Întrucât proiectul Conceptului reglementează evidența conturilor zonelor de exploatare și a perimetrelor de exploatare (subpct.17.2, 17.5), inclusiv prin intermediul hărților digitale și al straturilor GIS, în conformitate cu Legea nr.254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale și cu Hotărârea Guvernului nr.959/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru, proiectul urmează a fi supus, în mod obligatoriu, avizării de către Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru.	Se acceptă, proiectul de hotărâre a Guvernului cu setul de acte adiacent a fost remis spre examinare AGCC. Se acceptă, proiectul de act normativ a fost ajustat Se acceptă, proiectul de act normativ a fost ajustat Se acceptă, proiectul de hotărâre a Guvernului cu setul de acte adiacent, în regim de lucru, a fost remis spre examinare AGCC .
12.Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru Nr.36/01-06/1097 din 27.07.2026	Agencia Geodezie, Cartografie și Cadastru a examinat proiectul Conceptului sistemul informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase (număr unic 551/MM/2026) și, în limita competențelor funcționale, comunică următoarele. În urma examinării proiectului se constată că SI TSMUE utilizează și gestionează componente spațiale, inclusiv hărți digitale, coordonate geografice, straturi tematice GIS, perimetre de exploatare, analize spațiale și schimb de date spațiale, ceea ce îi conferă caracterul unui sistem informațional geografic de stat. Cu toate acestea, proiectul nu reflectă integral	

cerințele cadrului normativ care reglementează infrastructura națională de date spațiale. Astfel, în vederea asigurării interoperabilității cu infrastructura națională de date spațiale și a utilizării eficiente a datelor spațiale oficiale, Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru propune următoarele observații și recomandări:

1) În partea ce ține de fundamentarea juridică a proiectului (clauza de adoptare), textul „În temeiul art. 90 alin. (2) din Codul Subsolului al Republicii Moldova nr. 246/2024 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 498-500, art. 678)” urmează a fi completat cu sintagma „, cu modificările ulterioare,”. Totodată, recomandăm excluderea sintagmei „al Republicii Moldova”, întrucât aceasta nu face parte din denumirea oficială a actului normativ. Observațiile menționate supra urmează a fi reflectate inclusiv Nota de fundamentare, pct. 2.1, prin completarea denumirii actului normativ cu sintagma „cu modificările ulterioare” și excluderea sintagmei „al Republicii Moldova”, în vederea asigurării utilizării uniforme și corecte a denumirii actului normativ pe întreg parcursul proiectului. De asemenea, Capitolul II și Capitolul IX urmează a fi redenumite în conformitate cu prevederile Anexei nr. 3 la Ordinul Ministrului Dezvoltării Informaționale nr. 78/2006 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Procese ciclului de viață al software-ului” RT 38370656-002:2006.

Totodată, observăm că, denumirea „Capitolul X Implementarea și dezvoltarea SI TSMUE”, nu corespunde structurii prevăzute de actul normativ menționat, ultimul capitol urmând a fi intitulat „Încheiere”.

2) Pe tot parcursul proiectului recomandăm substituirea termenului „geospațiale” cu termenul „spațiale”, în vederea uniformizării terminologiei utilizate cu prevederile Legii nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale și ale actelor normative subsecvente.

3) În subpct.3.2, după sintagma „bază de date publice și integrate”, recomandăm completarea cu textul: „, inclusiv cu date spațiale și servicii de rețea conform cerințelor infrastructurii naționale de date spațiale.”

4) Subpct. 3.6 propunem a fi reformulat în următoarea redacție: „3.6. Îmbunătățirea cooperării instituționale - asigurarea schimbului de date între Ministerul Mediului, autoritățile fiscale, vamale, autoritatea coordonatoare în domeniul infrastructurii de date spațiale, precum și alte autorități publice implicate, inclusiv prin utilizarea platformei de interoperabilitate (MConnect)

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost ajustat

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost ajustat

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost ajustat

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost ajustat

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost modificat

și a serviciilor de rețea aferente datelor spațiale, în conformitate cu legislația privind infrastructura națională de date spațiale.”

În acest sens, în conformitate cu art. 5 și art. 16 ale Legii nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale, urmează să fie completat proiectul cu prevederi exprese, la punctul 11 privind integrarea seturilor de date spațiale gestionate prin SI TSMUE în infrastructura națională de date spațiale, publicarea metadatelor și serviciilor de rețea prin Geoportalul INDS, precum și respectarea principiilor de interoperabilitate și reutilizare a datelor spațiale.

5) Pct. 14 referitor la spațiul juridico-normativ al funcționării SI TSMUE este necesar să fie completat cu următoarele acte normative în domeniul informatizării:

- a) Legea nr. 71/2007 cu privire la registre;
- b) Legea nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale;
- c) Hotărârea Guvernului nr. 701/2014 cu privire la aprobarea Metodologiei publicării datelor guvernamentale deschise;
- d) Hotărârea Guvernului nr. 737/2017 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la normele de creare a serviciilor de rețea și termenul de implementare a acestora;
- e) Hotărârea Guvernului nr. 738/2017 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la normele de creare și actualizare a metadatelor pentru seturile și serviciile de date spațiale;
- f) Hotărârea Guvernului nr. 254/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la normele de partajare a seturilor de date spațiale și a serviciilor aferente între entitățile publice și terți,
- g) Hotărârea Guvernului nr. 683/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la normele de aplicare care stabilesc modalitățile tehnice de interoperabilitate și armonizare a seturilor și serviciilor de date spațiale, precum și termenul de implementare.

6) La subpct. 17.5 „Conturul Hărți digitale și GIS” propunem introducea a două subpuncte noi, cu următorul conținut:

„ 17.5.5. elaborarea și administrarea metadatelor aferente seturilor de date spațiale și serviciilor de rețea gestionate în cadrul SI TSMUE, în

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost completat

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost completat

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost completat prin introducerea prevederilor propuse

conformitate cu prevederile legislației privind infrastructura națională de date spațiale;

17.5.6. crearea, actualizarea și publicarea metadatelor care descriu seturile de date spațiale și serviciile de rețea aferente SI TSMUE prin intermediul Geoportalului Infrastructurii Naționale de Date Spațiale, în conformitate cu prevederile legislației privind infrastructura națională de date spațiale.”

7) Subpct. 16.2. propunem să fi expus în următoarea redacție:

„16.2. asigurarea interoperabilității prin efectuarea schimbului de date cu resursele și sistemele informaționale de stat relevante, prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect) și al serviciilor de rețea aferente datelor spațiale, pentru:”.

8) La subpct. 16.1.2 este necesară reexaminarea prevederii privind evidența conturilor zonelor de exploatare, depozitare și prelucrare, executate pe hărți digitale la scara 1:50 000. Scara indicată nu asigură nivelul de precizie necesar reprezentării limitelor reale ale acestor zone și nu este relevantă pentru realizarea funcțiilor de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase. Scara 1:50 000 nu asigură nivelul de precizie necesar reprezentării limitelor reale ale zonelor de exploatare, acestea fiind reprezentate, de regulă, pe planuri și hărți la scări mai mari, adecvate scopului tehnic. Critica menționată este valabilă inclusiv pentru punctul 29.6.3.

9) Recomandăm reformularea subpct. 17.5. Conturul „Hărți digitale și GIS” în 17.5. Conturul „Hărți digitale și analize spațiale”, deoarece SIG/GIS este un domeniu complex și vast care ține de procedura de colectare, stocare, procesare și distribuire a datelor spațiale. Subsidiar, considerăm oportună reformularea subpct. 17.5.1. administrarea hărților și straturilor tematice GIS, în 17.5.1. administrarea straturilor tematice SIG, ținând cont că o hartă este un produs final cu toate elementele distinctive, iar după context se înțelege că este vorba de straturi tematice distincte aduse prin intermediul serviciilor de rețea din alte sisteme.

10) La subpct. 17.5.3. generarea cartogramelor și analizelor spațiale propunem reformularea acestuia în 17.5.3. analize spațiale, deoarece cartograma pantelor este un produs derivat din DEM, ceea ce și face obiectul analizelor spațiale. Mai mult decât atât, nu este înțeles cum sistemul va genera automat cartograma pentru un sector anume și ce algoritm va fi integrat în

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost ajustat

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost modificată scara
la 1:5000

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost ajustat

Se acceptă parțial,
Spre deosebire de o hartă generală, care poate avea rol de reprezentare a elementelor geografice, cartograma este orientată spre prezentarea unui indicator sau a unui set de

sistem pentru asta, dar se deduce că va fi un produs pentru toată țara inițial, iar în cadrul sistemului doar se vor suprapune straturile respective pentru analize spațiale și luare de decizii.

11) Notăm că, subpct. 17.5.4 din proiect, necesită o clarificare a noțiunii de „documentație geospațială”, întrucât termenul este unul foarte general. Nu este clar dacă se face referire la documentații tehnice aferente producerii datelor spațiale, metadate, materiale cartografice, rapoarte, descrieri ale proceselor de elaborare, documente de control al calității sau alte categorii de informații asociate datelor spațiale. Drept urmare, recomandăm revizuirea textului după cum urmează:

„17.5.4. Arhivarea și asigurarea accesului la hărțile digitale, seturile de date spațiale și documentația tehnică aferentă acestora (inclusiv metadatele, descrierile tehnice, informațiile privind sursele și procesele de producere/actualizare, după caz).”

12) La pct. 26 se propune excluderea sintagmei „includ, dar nu se limitează la”, întrucât aceasta nu corespunde regulilor de tehnică legislativă și creează incertitudine cu privire la caracterul enumerării. Recomandăm utilizarea unei formulări clare, de exemplu: „Acestea includ:” sau „Acestea sunt următoarele:”.

13) La subpct. 29.2.5 recomandăm completarea prevederii cu specificarea sistemului de coordonate MOLDREF 99, întrucât acesta reprezintă sistemul unic de coordonate al Republicii Moldova pentru lucrările geodezice, cartografice, cadastrale și de trasare, în conformitate cu Legea nr. 778/2001 cu privire la geodezie, cartografie și geoinformatică.

14) În subpct. 29.3.5. „codul INSPIRE în format UUID;” nu este clar la ce format face referire autorul și necesită reformulare, întrucât specificațiile INSPIRE nu definesc existența unui cod. INSPIRE utilizează identificatorul obiectului spațial (inspireId), iar UUID poate reprezenta un identificator unic universal, fără a constitui însă un „cod INSPIRE”.

15) La pct. 31 recomandăm completarea prevederilor privind schimbul de date cu mențiunea că, schimbul seturilor de date spațiale, se realizează inclusiv prin servicii de rețea, în conformitate cu legislația privind infrastructura națională de date spațiale și anume: „... , și prin servicii de

indicatori în raport cu teritoriul. Astfel, generarea cartogramelor permite transformarea datelor existente în reprezentări grafice ușor de interpretat și comparat.

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost ajustat
prin modificarea prevederilor propuse

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost ajustat

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost ajustat prin
completarea prevederii cu specificarea
sistemului de coordonate MOLDREF 99

Se acceptă, a fost ajustat
intenția normei este ca fiecare resursă minerală
utilă să aibă un identificator unic, interoperabil
și persistent, atunci formularea „identificatorul
INSPIRE, în format UUID” este clară

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost completat

rețea și mecanisme de interoperabilitate prevăzute de legislația privind infrastructura națională de date spațiale.”

16) Subpct. 32.6.4 necesită o revizuire a formulării, deoarece termenul „hărți expirate” nu este unul adecvat în contextul gestionării datelor spațiale. Hărțile, ca produse cartografice, nu „expiră”, ci pot deveni neactuale, depășite din punct de vedere informațional sau își pot pierde relevanța în raport cu modificările survenite în teren ori cu cerințele utilizatorilor. Astfel, propunem reformularea sintagmei „evidența hărților expirate” printr-o formulare mai exactă „evidența versiunilor anterioare ale hărților sau evidența hărților neactualizate/depășite, în conformitate cu reglementările privind gestionarea datelor spațiale oficiale”.

17) Pct. 33 propunem a fi formulat în următoarea redacție:

„33. Pentru schimbul de date, SI TSMUE interacționează, prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect), al serviciilor de rețea aferente datelor spațiale, inclusiv cu utilizarea MConnect Events prin interfețe de programare a aplicațiilor (API), pentru expunerea evenimentelor în timp real în contextul realizării serviciilor proactive, cu următoarele resurse și sisteme informaționale:”.

18) Subpct. 33.5 nu este suficient de clar, deoarece nu este explicat rolul concret al „Sistemului informațional geospațial (GIS) guvernamental” în procesul de import și validare a datelor spațiale aferente perimetrelor de exploatare, transport și depozitare. Formularea actuală nu permite identificarea tipului de date vizate, a mecanismului de validare și a responsabilităților instituționale implicate. Considerăm necesară revizuirea și concretizarea prevederii prin indicarea expresă a sistemului/platformei utilizate și a funcționalităților urmărite. În cazul în care autorul are în vedere utilizarea Geoportalului Infrastructurii Naționale de Date Spațiale (Geoportalul INDS – <https://geoportalinds.gov.md>), este necesar de precizat că acesta reprezintă platforma tehnică națională destinată evidenței și accesului la metadatele privind seturile de date spațiale și serviciile de rețea, în conformitate cu prevederile art. 6 și 7 din Legea nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale. Prin intermediul Geoportalului INDS se asigură identificarea și accesul utilizatorilor la datele spațiale și serviciile de rețea publicate de producătorii de date spațiale, fără a constitui un sistem de colectare, import sau validare directă a datelor spațiale. În context,

Se acceptă,

proiectul de act normativ a fost ajustat prin prisma modificării sintagmelor

Se acceptă,

proiectul de act normativ a fost ajustat

Se acceptă,

proiectul de act normativ a fost modificat prin prisma Legii nr.254/2016 cu următorul cuprins:

„33.5. Sistemul informațional geografic de stat „Geoportalul infrastructurii naționale de date spațiale” (Geoportalul INDS) – pentru asigurarea identificării, accesului și schimbului de date spațiale aferente perimetrelor de exploatare, infrastructurii de transport și spațiilor de depozitare, prin intermediul metadatelor și serviciilor de rețea publicate de entitățile publice responsabile de seturile de date spațiale”

		recomandăm reformularea subpct. 33.5, cu delimitarea clară a rolului Sistemului informațional geospațial guvernamental, menționat de către autor. 19) În Nota de fundamentare, punctul 4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative, informația prezentată este insuficientă și neclară din punct de vedere bugetar. În special, nu sunt indicate costurile estimative concrete aferente dezvoltării și mentenanței subsistemului, lipsind defalcarea pe categorii de cheltuieli, perioada de implementare, precum și sursele exacte de finanțare. În acest sens, propunem completarea informației aferente impactului financiar prin indicarea valorilor estimative ale costurilor necesare pentru dezvoltarea, implementarea și mentenanța subsistemului, cu prezentarea structurii cheltuielilor, a etapelor și termenelor de realizare, precum și a surselor de finanțare identificate. Totodată, urmează a fi precizat dacă implementarea proiectului implică cheltuieli suplimentare din bugetul public național și, în cazul unui răspuns afirmativ, cuantumul estimat al acestora și autoritatea responsabilă de suportarea cheltuielilor. În contextual celor menționate, proiectul poate fi susținut, cu condiția examinării și integrării observațiilor și recomandărilor formulate în prezentul aviz.	Se acceptă parțial, Pct. 4.2. din Nota de fundamentare a fost ajustat și completat cu prevederi privind estimarea resurselor TI necesare pentru găzduirea SI TSMUE, precum și administrarea tehnică și mentenanța acestuia. Totodată, au fost precizate modalitatea de determinare a costurilor și sursele de finanțare aferente.
13. Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării <i>Nr.14-2461 din 20.07.2026</i>		Cu referire la proiectul de hotărâre privind aprobarea Conceptului sistemului informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase (număr unic 551/MM/2026) remis spre expertizare, conform competențelor funcționale, comunicăm despre lipsa de propuneri și obiecții.	Se ia act de informația prezentată
		Expertizare	
14. Ministerul Justiției <i>Nr.04/2-8330 din 27.07.2026</i>		Ministerul Justiției a examinat proiectul de hotărâre a Guvernului privind aprobarea Conceptului sistemului informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase (număr unic 551/MM/2026), prezentat spre expertizare și, în limita competențelor sale funcționale, comunică următoarele. Potrivit notei de fundamentare, intervenția propusă are ca obiectiv instituirea unui cadru normativ unitar pentru crearea și funcționarea Sistemului informațional „Trasabilitatea substanțelor minerale utile extrase” (SI TSMUE), în vederea asigurării evidenței centralizate, trasabilității, monitorizării și controlului activităților de cercetare, explorare, exploatare,	Se acceptă, proiectul de act normativ a fost ajustat

transport, depozitare, prelucrare și valorificare a substanțelor minerale utile, precum și pentru consolidarea transparenței, interoperabilității instituționale și prevenirii activităților ilicite în domeniul utilizării subsolului.

Pe plan redacțional, sub aspectul respectării normelor de tehnică legislativă, sunt de semnalat următoarele observații și sugestii:

Cu referire la proiectul hotărârii:

La pct. 2, cuvintele „conform anexei” se vor substitui cu textul „(se anexează)”.

La pct. 6, textul „instituirea Sistemului informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase și” se va exclude, deoarece această acțiune este deja prevăzută la pct. 1 din proiectul hotărârii.

Cu referire la proiectul Conceptului:

În parafa de aprobare textul „Anexă la Hotărârea Guvernului nr. ____ din ____ 2026” se va substitui cu textul „Aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. ____/2026”, conform rigorilor normative.

La pct. 3, se va revizui și reformula sintagma „va facilita alinierea Republicii Moldova la prevederile Codului subsolului nr. 246/2024”, având în vedere că este eronată din punct de vedere juridic. Republica Moldova, ca stat suveran și subiect de drept public, nu se „aliniază” la o lege internă adoptată de propriul său Parlament.

Din denumirea capitolului II „Dispoziții generale” se va exclude textul „I.”.

La pct. 7 alineatul introductiv se va reformula după cum urmează: „7. În sensul prezentului Concept se utilizează noțiunile definite în Codul subsolului nr. 246/2024, Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, precum și următoarele noțiuni:”, iar noțiunile propuse se vor expune în ordinea alfabetică, conform rigorilor tehnicii legislative. Adicional, se va revedea definirea fondului de stat de informații privind subsolul, deoarece nu determină clar sensul acestuia.

La pct. 12, se consideră necesară reexaminarea modului de redactare a enumerării principiilor, întrucât partea introductivă a normei stabilește deja că „Principiile fundamentale pe baza cărora va fi proiectat și implementat SI TSMUE sunt:”. În acest context, repetarea termenului „principiul” la fiecare element al enumerării este de prisos. Astfel, pentru asigurarea unei redactări concise, unitare și conforme regulilor de tehnică legislativă, urmează a fi

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost ajustat

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost ajustat

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost ajustat

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost ajustat

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost ajustat

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost ajustat

Se acceptă,
proiectul de act normativ a fost redactat

	indicat expres denumirea fiecărui principiu, fără repetarea termenului „Principiul”. La capitolul III „Spațiul juridico-normativ al funcționării SI TSMUE”: Pentru încadrarea în exigențele de tehnică legislativă, actele normative citate în text urmează a fi expuse ținând cont de ordinea cronologică în care au fost adoptate, cu păstrarea ierarhiei. Totodată, menționăm necesitatea indicării corecte a actului normativ la care se face trimitere (a se revedea în acest sens conținutul subpct. 14.8, 14.12). La subpct. 14.5 se va revedea referința la Legea nr. 129/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, deoarece la data de 23.08.2026 urmează să intre în vigoare Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal. Sbp. 32.1-32.6 se vor indica la puncte separate, deoarece nu reprezintă diviziuni ale pct. 32. Cu referire la capitolul X „Implementarea și dezvoltarea SI TSMUE” semnalăm că atât denumirea acestuia, cât și conținutul urmează a fi ajustate la structura concepției sistemului, prevăzută în anexa nr. 3 la <i>Reglementarea tehnică „Procesele ciclului de viață al software-ului” RT 38370656-002:2006</i>, aprobată prin <i>Ordinul ministrului dezvoltării informaționale nr. 78/2006</i>. Astfel, ultimul capitol al Conceptului, potrivit <i>Reglementării tehnice enunțate</i>, se va denumi „Încheierea” și va conține informații despre rezultatele planificate ale implementării sistemului și despre măsurile primordiale privind crearea lui.	Se acceptă, proiectul de act normativ a fost ajustat Se acceptă, proiectul de act normativ a fost corectat Se acceptă, proiectul de act normativ a fost ajustat Se acceptă, proiectul de act normativ a fost ajustat
15. Centrul Național Anticorupție Nr. 06/2/12697 din 15.07.2026	Prin prezenta, cu referire la proiectul hotărîrii Guvernului privind aprobarea Conceptului sistemului informațional de trasabilitate a substanțelor minerale utile extrase (număr unic 551/MM/2026), comunicăm următoarele. Prezentul proiect este un proiect de act normativ exceptat de la expertiza anticorupție, în sensul art. 28 alin. (2) lit. g) din Legea integrității nr. 82/2017. Conform legii prenotate: <i>„Agenții publici și entitățile publice cu drept de inițiativă legislativă, alte entități publice care elaborează și promovează proiecte de acte legislative și normative, precum și Secretariatul Parlamentului, în cazul nițiativelor legislative ale deputaților, au obligația</i>	Se ia act de informația prezentată

		<i>de a supune expertizei anticorupție proiectele de acte, cu excepția actelor prin care se aprobă conceptele sistemelor informaționale”.</i> Prin urmare, proiectul prenotat nu se supune expertizei anticorupție.	